

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 30 december 2010

MEDITATIE

De HEERE regeert

Lezer, de komende dagen zal de jaarwisseling weer plaats hebben. Juist dan kunnen onze gedachten zo vermenigvuldigen. Zeker als we overdenken in welke tijd wij leven. Het is toch eerlijk om te zeggen dat wij leven in een benauwde en zorgvolle tijd. Dat kunnen we elke dag lezen in de krant.

Deze wereld en ook ons land maakt zich vanwege de vele uitbrekende zonden rijp voor de oordelen Gods. Wat openbaart de vorst der duisternis daarin zijn macht op vele terreinen van het leven. Met name via de media, (open) internet, allerlei speel-films, dvd's, enz., die ook op onze kinderen, jonge mensen en gezinnen een grote invloed hebben. Daarbij is de duivel altijd weer bezig, zoals hij daarmee in het paradijs begonnen is, om verdeeldheid te zaaien en dat vooral wel in Gods Kerk op aarde. Wat zijn de vele breuken, ook onder Gods kinderen en knechten in ons vaderland, daarvan een bewijs. Ja, die zorg gaat ook de kring onzer gemeenten niet voorbij. Wat zijn er tenslotte ook

De HEERE regeert

Psalm 93:1a

in ons persoonlijk en huiselijk leven soms een zorgen, raadsels, vragen en onbegrepen wegen die ons levenspad haast onbegaanbaar maken. Ook in het jaar dat achter ligt, kwam er rouw en verdriet in verschillende gezinnen en families onder ons. Ook zorg, ziekte en onbegrepen wegen onder jong en oud, waren het deel van sommigen onder ons. Ja, elk huis heeft zijn kruis en elk hart kent zijn smart. En als we dan denken aan het nieuwe jaar dat voor ligt, wat kan dat dan ons hart met zorg vervullen.

In dat licht willen we elkaar wijzen op drie woorden die de tekst vormen van onze meditatie. Het zijn slechts drie woordjes die onze aandacht vragen. Ze vormen echter een heerlijke geloofsbelijdenis van een ware onderdaan van deze HEERE, Die in de kanttekeningen genoemd wordt 'de eeuwige Koning'. Een geloofsbelijde-

nis die we u allen gunnen, door de krachtige toepassing van de Heilige Geest. Een geloofsbelijdenis die geleerd wordt op de leerschool van vrije genade. Geleerd in een weg waarin door wederbarende genade, ons eigen ik de doodsteek krijgt. Immers door onze diepe val is er maar één die regeert en dat is mijn hoogmoedige ik. Zelfs na ontvangen genade kruipt dat oude, hoogmoedige ik altijd weer op de troon. Welgelukzalig is de mens die, voor het eerst en opnieuw, op Gods leerschool leert sterven aan eigen ik, en koning-af mag worden. In die weg wordt de zoete en wondere inhoud van deze drie woorden beleefd, geproefd en aangebeden.

De HEERE regeert. Let erop, de naam HEERE staat met vijf hoofdletters. Deze Koning Die regeert is de drie-enige Verbondsgod, Die in de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid een Kerk verkoren heeft tot de zaligheid. Die Kerk zal op grond van recht, om de arbeid van Christus, dwars door de diepte van Adams val heen zalig worden. De HEERE regeert. Dat bevat deze troost, dat hoe bang en donker de tijd ook wezen mag; hoeveel zorg, wereldgelijkvormigheid en verdeeldheid er ook zijn mag in Gods Kerk op aarde, de HEERE toch doorgaat met Zijn werk. Om naar het welbehagen des Vaders, om Christus' wil door Woord en Geest, Zijn Kerk te vergaderen uit de kring van onze gemeenten, maar ook daarbuiten. Wat een geloofsbelijdenis. De Heere geve Zijn kinderen er een weinig moed uit te scheppen. Hij regeert en zal Zijn almacht tonen, en zal onder de laaghangende oordelen uit het nageslacht Zijn Kerk bouwen. Want Hij regeert. Hij volvoert Zijn raad, ook onder ons. En dan is noch hij die plant iets, noch hij die natmaakt, maar het is alleen God Die de wasdom geeft. Want niet door onze kracht of door ons geweld, maar door Zijn Geest zal het geschieden.

De HEERE regeert. Hij, Die genoemd wordt de Koning van Zijn Kerk, zal als de grote Ambtsdrager ook zorgen voor Zijn Kerk. Hem is gegeven alle macht

Inhoud

89e jaargang

Nr. 13

- 1 De HEERE regeert
- 2 Van zee tot zee: Dodenherdenking in Canada
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (51)
- 4 Kerkelijk jaaroverzicht 2010
- 5 Even maar...
- 8 Nieuwjaarswens 2011
- 9 Gedenken in Zuid-Afrika
- 10 Avondschemering van het leven (19)
- 11 Kenmerken van wedergeboren kinderen (3)
- 12 De Jakobs ladder (10)
- 13 Boekennieuws
- 14 Kerknieuws
- 14 Kerkdiensten

in hemel en op aarde. En daar waar Zijn kinderen en knechten op de puinhopen van hun bestaan zijn terechtgekomen en weer eens koning-af mogen worden, zal Hij betonen: Ik regeer. Als we eens terug mogen zien na alle strijd en onmogelijkheden in het persoonlijk en ambtelijk leven, dan wordt in de diepte van de onwaardigheid en de verootmoediging de uitroep geboren dat Hij altoos Zijn volk zal regeren; rechtvaardig, wijs en zacht. O, zo zorgt en regeert Hij ook voor de kring van onze gemeenten. Hij zendt Zijn dienaren tot wie Hij wil en wanneer Hij wil. Hij geeft nog ambtsdragers. Hij laat Zijn Woord nog onder ons. Ja, door de dwaasheid der prediking trekt Hij nog uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Hij maakt nog waar: Ik zal Sions, Ik zal der armen spijs, hier zegenen op de ruimste wijs. Zo zal Hij onverdiend blijven zorgen ook in 2011. Moge het zijn tot Zijn eer en ons aller eeuwig voordeel en niet tot ons verdiende eeuwig oordeel.

De HEERE regeert. Dat geldt ook temidden van het rumoer der volken. Wat al nood, oorlog en ellende is er. Toch regeren niet de groten der aarde, noch allerlei terreurgroepen. Maar de HEERE regeert. Hoelang? Kanttekening 1 bij onze tekst zegt zo mooi: 'Die van eeuwigheid geregeerd heeft, nu nog regeert en in alle eeuwigheid zonder einde regeren zal.' In de handen van deze Koning zijn zelfs de machtigsten der aarde niet meer dan 'loopjongens' van deze HEERE. Ook in het nieuwe jaar 2011.

De HEERE regeert, dat geldt ook temidden van alle strijd en aanvallen van de vorst der duisternis die zich openbaren in onze gemeenten, in onze gezinnen, en bijzonder in het leven van Gods Kerk. Van de macht van die aanvallen spreekt vers 3 van deze Psalm. Maar omdat Hij regeert, zal Hij ook waarmaken in het leven van Zijn Kerk: Ik, de HEERE, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteed. En wat de nood in onze gemeenten en gezinnen betreft: de Heere make ons maar koning-af. Om gedurig als bedelaars aan Zijn troon te smeken, ook in 2011, voor onze gemeente(n), onze gezinnen en onze kinderen. Regeer Gij ons also door Uw Woord en Uw Geest, dat wij ons hoe langer hoe meer aan U onderwerpen; bewaar en vermeerder Uw Kerk; verstoor de werken des duivels. Ja, de Heere werke, als de almachtige Koning in alle raadsels en vragen in ons persoonlijk leven, een buigen voor deze HEERE en Koning.

Dan zal geleerd worden dat alle dingen in ons leven uiteindelijk zullen medewerken ten goede, namelijk tot Gods eer en tot nut en zaligheid van onze zielen.

De HEERE regeert. Dat bevat ook deze troostvolle geloofsbelijdenis, dat Hij als de HEERE, dat is als de getrouwe Verbondsgod, regeert. Hij regeert Zijn Kerk zo, dat Hij ondanks hun schuld en afmakingen, hun vallen in de zonde en hun ontrouw, toch zal waarmaken: Ik regeer als de getrouwe HEERE, Die nooit zal laten varen wat Mijn hand begon. Ik zal Mijn werk - zelfs in het leven van een overspelige Simson en David, in het leven van een verloochenende Petrus - voleinden. O Kerk, in de strijd van de last van uw zonde, van Gods recht dat uw schouders naar beneden drukt, ja temidden van uw ongeloof en afmakingen, geldt toch: de HEERE regeert. Hij zal u, ook in het nieuwe jaar, niet begeven en Hij zal u niet verlaten. Hij zal u niet verstoten in eeuwigheid, hoewel u dat uzelf waardig maakt. Maar Hij heeft u liefgehad met een eeuwige liefde. Hij is uw HEERE, Die uw leven regeert tot dat zekere einde waarvan Hij sprak: 'Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt.' Wat een zalige troost als de Heilige Geest de drie woorden van onze tekst zo in uw ziel afdrukt.

De HEERE regeert. Hij zal Zijn Kerk, dwars door alle wereldweeën heen, thuishalen. Kanttekening 4 bij onze tekst zegt dat Hij, Die als Koning regeert, ook gericht zal uitoefenen. Hij zal als Koning al Zijn vijanden eenmaal voor eeuwig wegstoten. Iets van

die oordelen en gerichten zien we reeds op de aarde. Als onbekeerden moeten we hiervan al iets ervaren in het ontvangen van allerlei nood en pijn als de gevolgen van de zonde. Maar het eindgericht wacht nog. Wat is dan ons tekstwoord een aangrijpend woord! De HEERE regeert en Hij zal als de Rechter van hemel en aarde Zich niet vergissen. Zijn oordeel zal niet dan vreselijk wezen en het zal een volkomen rechtvaardig oordeel zijn. Daarom onbekeerde lezer, mocht u heden in de genadetijd deze Koning, uw Rechter, in het jaar onzes Heeren 2011, nog om genade leren bidden. Want wie koning-af mag worden en Hem nederig te voet leert vallen, die zal van Hem Zijn wegen leren.

En Kerk des Heeren, ook in 2011 is waar; de HEERE regeert. Mochten deze troostvolle woorden in het strijdperk van dit leven door de Heilige Geest eens kracht doen in uw hart. Dan zou u tot Gods eer en tot sterkte van uw ziel gaan instemmen met de dichter van Psalm 89:8:

Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;

Uw vrije gunst alleen wordt d'ere toegebracht;

Wij steken 't hoofd omhoog, en zullen d'eerkroon dragen,

Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;

Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,

En onze Koning is van Israels God gegeven.

Scherpenzeel, ds. A. Verschuure

VAN ZEE TOT ZEE

Dodenherdenking in Canada

Het is toch wel bijzonder als je tijdens een dodenherdenking in Canada een parlamentslid hoort zeggen dat het in mei 65 jaar geleden was dat Nederland werd bevrijd. Op dat moment voel je je weer helemaal Nederlander. En tegelijk voel je de band die er ligt tussen beide landen, Holland en Canada.

Het is extra bijzonder als bij zo'n gelegenheid een eigen zoon als *army cadet*

meeloopt in de parade en zelfs wacht mag houden bij de herdenkingszuil. Maar het meest bijzondere is als de Naam des Heeren nog nadrukkelijk wordt beleden op *Remembrance Day*. En dat gebeurde inderdaad in Lethbridge op de tweede donderdag van november. Vandaar dit stukje van overzee.

Vier oorlogen

De dodenherdenking in Canada (ver-

gelijkbaar met *Veterans Day* in Amerika en de 4 mei herdenking in Nederland) werd dit jaar voor de 92ste keer gehouden. Een rekensommetje leert dat de eerste *Remembrance Day* plaatsvond na afloop van de Eerste Wereldoorlog (1914-1918). Inmiddels zijn daar nog drie oorlogen bijgekomen: de Tweede Wereldoorlog (1939-1945), de Koreaanse Oorlog (1950-1953) en ten slotte de oorlog in Afghanistan.

Die laatste oorlog plaatst zo'n plechtigheid ineens helemaal in de actualiteit van vandaag. Als we niet alleen afgaan op getallen maar letten op percentages, dan zijn er in Afghanistan inmiddels veel meer Canadezen gesneuveld dan Amerikanen en Nederlanders bij elkaar. Het was dan ook een ontroerend ogenblik toen tijdens deze herdenking jonge weduwen naar voren kwamen om een krans te leggen voor hun gevallen echtgenoten. Daaraan voorafgaand was er gezongen door de duizendkoppige schare (ik vertaal het vrijwel letterlijk):

*"Drie-enig God van liefde en kracht,
Help onze kameraden met Uw macht.
Voor vuur en vijand, storm en pijn
Beschut hen wáár z' ook mogen gaan.
En laat ter land en zee het loflied
rijzen
Van eer en dank om U, o God, te
prijzen."*

Onwillekeurig gaan je gedachten naar de soldaten die zich nog altijd in Zuid-Oost Azië bevinden. Mocht de Heere der heirscharen hen bewaren. En als het anders zou gaan, mochten ze dan hebben leren sterven eer het sterven wordt. Is dat niet noodzakelijk voor ons allemaal?

Gegroefde gezichten

Opvallend was het Britse karakter van de herdenkingsplechtigheid. Het is bekend dat Engelsen een grote voorliefde hebben voor parades en uniformen, voor vaandels en vlaggen. Op geen enkele wijze komt dat brallend over; integendeel. Alles gebeurt even stijlvol en ingetogen. Evenzeer opvallend was het grote aantal jonge mensen en kinderen dat de bijeenkomst bijwoonde. Je zou bij een dergelijke gelegenheid vooral 60- en 70-plussers verwachten, maar niets was minder waar. Ook dat deed ons goed. Een volk dat zijn geschiedenis vergeet, is gedoemd haar te herhalen. En is de Heere het niet waard dat we Zijn daden in het verleden gedenken? Het meest markante gezicht werd

DE NAAM

51

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

WIJNSTOK
ZAAD
ZON

'Ulieden, daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der Gerechtigheid opgaan.'

Maleachi 4:2

We vinden hier de laatste adventsbelofte, gedaan door de laatste profeet van het Oude Testament. Het is een gepast woord om onze serie over de Namen van de Middelaar mee af te sluiten. De Middelaar wordt hier vergeleken bij de zon. Dit beeld wordt vaker van Christus gebruikt. Denk aan de laatste woorden van David: 'Hij zal zijn als het licht des morgens, wanneer de zon opgaat'. Jesaja heeft geprofeteerd: 'Het volk, dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien; degenen, die wonen in het land van de schaduw des doods, over dezelve zal een licht schijnen'. En later horen we uit de mond van Simeon: 'Een licht tot verlichting der heidenen'.

De opgang van deze Zon brengt niet alleen licht, maar ook gerechtigheid. Daar hebben diegenen behoefte aan, die Gods Naam leren vrezen. Zij hebben geen gerechtigheid. Dat maakt de nacht van hun leven uit. Het woordje 'daarentegen' wijst erop dat deze Zon niet voor allen zal opgaan. Zijn komst wordt voor degenen die God niet vrezen juist vergeleken bij een brandende oven. 'Dan zullen de hoogmoedigen, en al wie goddeloosheid een stoppel zijn'. Niet een ieder heeft het recht om zich te troosten met Christus' komst. Maar voor de Godvrezenden bevat Zijn komst een heerlijke keerzijde. De opgang van deze Zon zal hen zijn tot genezing.

De Zon der Gerechtigheid zal opgaan. Dat staat vast voor de profeet. En de Zon is opgegaan in de volheid des tijds. De Zon der Gerechtigheid gaat nog op in de harten van zondaren. Er liggen hele duidelijke lessen in het rijk van de natuur. Aan de zonsopgang gaat altijd de nacht vooraf. Voor de zonsopgang is het vaak het donkerst. Zo was het voor Christus komst naar deze aarde. Zo wordt het door Gods kinderen beleefd in hun hart.

De zon staat in het rijk der natuur niet direct op middaghoogte. In de vroege morgen kondigen de eerste lichtstralen de dageraad aan. Naarmate dat de zon opgaat verspreidt deze een helderder licht. Zo was het met Christus' komst naar deze aarde. Aan Zijn verhoging ging Zijn vernedering vooraf. Zo is het ook in het geestelijke leven van Gods kinderen. Er is een onderscheiden kennis van de Zon der Gerechtigheid. Niet al Gods kinderen delen in dezelfde mate van dat heldere middaglicht. Comrie schrijft zo mooi in zijn verklaring van Zondag 6: 'Evenzo handelt God ook in de genade; dat kostelijke licht gaat niet ineens in zijn volle kracht op, maar al trapsgewijze. zo heeft God met Zijn kerk gehandeld, en zo handelt Hij met elk begenadigde. ... Hij deelt de ziel niet aanstonds dat licht der kennis in de middagklare openbaring van Zijn Zoon'.

Kent u de opgang van deze Zon in het hart? De profeet beschrijft aan het einde van de tekst de uitzinnige vreugde van mestkalveren, die na de donkere winter naar buiten tuimelen onder de stralen van lieflijke lentezon. Het redeloos gedierte is hier slechts een beeld voor zalige zondaar.

(slot)

Nunspeet, ds. A. Schot

echter gevormd door de veteranen uit de Tweede Wereldoorlog. De laatste Canadese veteraan uit de Eerste Wereldoorlog was in februari 2010 overleden, daarmee een tijdperk afsluitend. Wat hier zat was een aantal oudstrijders die hebben meegevochten tegen de legers van nazi-Duitsland. Ze kwamen aangemarcheerd met hun medailles op de borst, sommigen nog fier in het gelid, anderen stram en gebogen, allen met sneeuw-wit of zilvergrijs haar. Hun gegroefde gelaat vertelde het woordeloze verhaal van strijd en overwinning, van bloed en tranen, en uiteindelijk van een verstild leed en blijvende herinneringen. Dit waren dus de mannen die hun leven over hadden voor de bevrijding van ons vaderland. Je bent blij als je dit mag zien, maar je hebt ook de neiging je ogen neer te slaan.

Klagende doedelzakken

Ongeveer een half uur na aanvang van de eredienst (jawel, het programma sprak van een *call to worship*) vond de eigenlijke herdenkingsceremonie plaats. Het is natuurlijk ondoenlijk zo'n gebeuren te beschrijven; het moet meegemaakt en beleefd worden. Terwijl iedereen in de houding stond, liet de trompet *The Last Post* horen. De twee minuten stilte die volgden waren sober en beklemmend. Hoofden werden gebogen en kinderen stonden tegen hun ouders aangedrukt. Nadat enkele saluutschoten de stilte hadden verscheurd, begonnen de doedelzakken te spelen. Nu heb ik wel vaker deze muziek van de Schotse Hooglanden gehoord en ik ben er altijd weer van onder de indruk, maar ditmaal had het iets bijzonders. Het leek wel of de doedelzakken klaagden, zacht en doordringend. Ze klaag-

den het als het ware uit, aanhoudend en aanzwellend. En ze bléven klagen, totdat het ineens over was. Toen kwamen de kransleggers naar voren, twee aan twee, een schier eindeloze rij. Opmerkelijk was dat zich onder hen ook enkele *natives* of *aboriginals* bevonden (sommigen spreken van Indianen). Je zou het bijna vergeten, maar ook de oorspronkelijke bewoners van Noord-Amerika hebben jonge mannen afgestaan voor de bevrijding van Europa. Sommige van hen zijn nooit meer thuisgekomen; hun lichamen rusten op militaire begraafplaatsen in den vreemde.

"O God, Die droeg ons voorgeslacht..."

Wat trof me nu het meest? Ik heb het eigenlijk al gezegd en u hebt het zelf ook kunnen afleiden uit dit stukje. De Naam van de HEERE werd aangeroepen, beleden en bezongen. Een oude legerpredikant begon de samenkomst met schriftlezing en gebed. Niet alleen klonken de volksliederen van Canada (*O Canada, our Home and Native Land*), van Engeland (*God Save the Queen*) en van Amerika (*The Star Spangled Banner*), ook verschillende christelijke liederen werden tijdens deze plechtige gelegenheid gezongen. Naast het bekende *Amazing Grace* van John Newton was er *The Battle Hymn of the Republic* en het gezang *O God, our Help in Ages Past*. Dat laatste lied is ook in Nederland zeer bekend: "O God, Die droeg ons voorgeslacht in nacht en stormgebruis..."

U vraagt misschien: was dat nu al-

lemaal niet erg uitwendig? Dat zou best zo kunnen zijn. Veel van die oude liederen horen gewoon bij de schat van het verleden en het zingen daarvan wordt min of meer als een traditie gezien. De oproep tot bekering en verootmoediging ontbrak, en ook de boodschap van zonde en genade werd niet gehoord op *Remembrance Day*. Dat is inderdaad een verdrietige zaak.

Toch is het vandaag geen kleinigheid als de Naam van God (ja, van de Drie-enige God) en de Naam van Jezus Christus nog in het openbaar worden genoemd. Ik ben bang dat zo iets in "het oude vaderland" vrijwel niet meer kan, want wat zouden liberale medelanders en islamitische buitenlanders daar wel niet van zeggen? Dan doet het je toch weldadig aan als je zo'n dodenherdenking mag meemaken. En laten we het niet vergeten: is de dodenherdenking voor ons meer dan alleen een zaak van de buitenkant? Komen we ervoor in de benen? Komen we ermee op onze knieën? En hoe staat het met de herdenking van onze overledenen aan het einde van dit jaar? Brengt het ons op de rechte plaats? God geve dat in de weg van waarachtige bekering de verzuchting uit vele harten mocht opgaan, en dat van zee tot zee:

*"O God, Die droeg ons voorgeslacht
In nacht en stormgedruis;
Bewijs ook ons Uw trouw en macht,
Wees eeuwig ons Tehuis."*

Lethbridge (Can.), ds. C. Sonneveld

Kerkelijk jaaroverzicht 2010

Meer dan we verdienen

Jaaroverzichten zijn naar hun aard de plaats waar de meest opvallende gebeurtenissen van een jaar worden genoemd. Het gevaar daarvan is dat de dingen waaraan men gewend is helemaal niet aan de orde komen. Terwijl die juist wel eens heel bijzonder kunnen zijn.

Het is goed dat te bedenken bij het lezen van het overzicht van de gebeurtenissen in het verband van onze gemeenten. Want het meest bijzon-

dere is nog altijd dat de Heere ons Zijn Woord en inzettingen gelaten heeft. Iedere zondag - en ook daarbuiten - gingen de deuren van de Godshuizen op vele plaatsen open. De boodschap van zonde en genade mocht worden gebracht. Mensen kwamen samen onder leiding van de drie ambten. En de Heere gebruikte dat ook om zondaren te leren en te bekeren. De Heere Die in eenvoudigheid het ambt van diaken deed vervullen, dienen in stilte veelal. De Heere Die ouderlingen in staat stelde om 'acht te geven op de kudde

Gods', het ambt van een 'voorstander' deed uitoefenen in naarstigheid. De Heere Die in het ambt der onderwijzing de woorden Gods deed spreken. Dat is toch niet gewoon? Neen dat is bijzonder, om als eerste vermeld te worden in deze terugblik op 2010. Gods onbevattelijke verbondstrouw in Immanuël, ondanks onze zondige ontrouw en de donkerheid van de tijd. Hij hield getrouw Zijn Woord en heeft ook in 2010 Zijn belofte vervuld te werken van geslacht tot geslacht: 'Ik zal van kind tot kind...'. Zullen we dat allereerst niet vergeten? We kregen in 2010 in ieder geval meer dan we verdienen.

Rumoer

Wie let op de omstandigheden moet vaststellen dat er veel is wat reden geeft tot zorg. De opmars van het onverdraagzaam atheïsme lijkt zich in steeds hogere versnelling door te zetten. De vrees wordt steeds groter of er over enkele jaren nog wel ruimte is om te leven naar Gods onveranderlijk Geuitenis en onze belijdenis. Er is dui-

delijk een tendens om de godsdienst uit het publieke domein te weren en terug te dringen tot achter de voordeur. En als het kan helemaal.... Hoe lang bestaan de eigen instellingen zoals het eigen onderwijs nog? Laten we toch biddend waakzaam zijn met het pand dat ons nóg is toebetrouwd.

Op kerkelijk terrein is er in het achterliggende jaar in ons land veel onrust geweest. Daarbij is zorgwekkend dat de polarisatie ook binnen de gereformeerde gezindte toeneemt. De introductie van de Herziene Statenvertaling en de organisatie van de nationale Synode hebben de kerken die zich baseren op de gereformeerde belijdenisgeschriften bepaald niet dichterbij elkaar gebracht. Terwijl die kerken elkaar in dit tijdsgewricht juist zo hard nodig hebben. Laten we als 'smalle' bevinde-lijk-gereformeerde gezindte elkaar zoeken en dienen op dezelfde grondslag en in geestelijke herkenning. Zou de komende herdenking van 1517, de Reformatie, en zeker ook die van 1561 de Nederlandse Geloofsbelijdenis in 2011 en die van 1563 de Heidelbergse

Catechismus in 2013 daar geen goede aanleiding toe zijn? Om dat op een eigen bescheiden wijze in geestelijke verbondenheid gestalte te geven?

Generale Synode

De meest belangrijke gebeurtenis voor het geheel van ons kerkverband was het bijeenkomen van de Generale Synode. Zoals bekend komt deze eens in de drie jaar bijeen. De roepende kerk, de gemeente van Tricht-Geldermalsen, riep de afgevaardigden op 15 september naar de Westerkerk in Utrecht. De avond daarvoor was in de kerk te Geldermalsen zelf een bidstond gehouden. Na de opening van de eerste synodedag door ds. B. Labee werd ds. J. J. van Eckveld voor de vijfde achtereenvolgende keer tot preses gekozen. Gelet op de zorgen die er zijn geweest, en nog zijn, over de gezondheid van onze broeder, is er alle reden tot dankbaarheid dat hij deze verantwoordelijke taak al zoveel malen heeft vervuld. De synode is twee dagen in september en twee dagen in oktober bijeenge-weest. D.V. de laatste week van januari

Even maar.....

Een oude vriend was in de avond van het leven nog gekozen tot ouderling. Het was hem echter te groot. Dat de Heere in deze verkiezing gesproken had, en dat hij "mitsdien door God geroepen was", dat geloofde hij vast. Daar was geen twijfel over. Maar deze oude vriend was zo bevreesd voor zichzelf. Hij had wel eens bij zichzelf naar binnen gekeken, en had daar slechts de grootste gruwelen gezien. Onbekwaam, onwaardig, ongeschikt. Dat was hij. Reeds vele jaren geleden afgekeurd voor alle diensten. En nu geroepen om in de wijngaard des Heeren wat mee te helpen, met zaaien en schoffelen. Hoe moest dat nu? Hoe nu verder? Het was een preekje van F.W. Krummacher dat hem buiten zichzelf zette, dat hem deed opzien tot de Heere der heirscharen. De preek ging over Elia, de man onder de jeneverboom. De preek zette een stempel op zijn verkiezing. Maar er was meer.... De woorden van Krummacher bereidden hem

evengoed voor op strijd en moeite die er aan het ambtelijk leven verbonden zouden zijn.

"Sta op, en eet, want de weg zou voor u teveel zijn. Eet en drink! Krummacher: "Indien de Heere zo tot ons spreekt, en er komen dagen van bijzondere verkwikkingen en verzekeringen der genade zodat het voor ons diepten van het eeuwige Vaderhart Gods opent, en wij in de afgronden der Goddelijke barmhartigheid en trouw worden ingeleid, dan is dat in het algemeen slechts een voorteken dat er binnenkort nieuwe geloofsproeven op ons wachten, zodat wij ons gereed moeten houden, en op strijd en worsteling moeten rekenen. Het gaat daarmee als met een leger, wanneer er vele werkzaamheden zijn met proviand en munitiewagens, als de veldheren vriendschappelijk met de soldaten beginnen om te gaan, als de soldij verdubbeld wordt, en door een be-moedigende proclamatie de harten versterkt en aangevuurd wor-

den, dan onderzoekt de krijgsman zijn geschut en dan beproeft hij de scherpte van zijn zwaard, want hij vermoedt reeds wat er te doen valt, en het gebulder van de vijandelijke batterij zal hem spoedig overtuigen dat zijn vermoeden maar al te zeer gegrond was. Daarom zegt de engel: Eet en drinkt, want de weg zou voor u teveel zijn".

De oude broeder heeft nog enkele jaren in de wijngaard mogen zaaien en schoffelen. Tot eer van Zijn Naam, tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk, en tot stichting van de gemeente.

In de rubriek Even Maar, van 16 december, werd gesproken over het gedicht "Rechtvaardigmaking" van Reijer Pothoven. Zijdelings werd opgemerkt dat Wulfert Floor regelmatig in huize Pothoven te gast was. Bedoeld werd dat Floor regelmatig te gast was bij de grootvader van Reijer Pothoven.

komend jaar zal ze opnieuw bijeenkomen. Het is beslist een groot voorrecht dat te midden van alle onrust de synodevergaderingen op vreedzame en broederlijke wijze verlopen. En dat terwijl er een veelheid van zaken op de vergadertafel ligt en doorgesproken moet worden. De derde scriba, ds. M. Golverdingen, heeft op zijn zorgvuldige wijze in de achterliggende weken in ons kerkelijk blad een synodejournaal verzorgd zodat we de genomen besluiten etc. hier niet behoeven te memoreren.

Ook onze zustergemeenten in de U.S.A. en Canada hielden hun Generale Synode. Deze kwam op 29 en 30 september in Grand Rapids bijeen. Preses was ds. J. den Hoed. Ds. G.J.N. Moens, die deel uitmaakt van het Deputaatschap Buitenlandse Kerken, heeft onze gemeenten in deze vergaderingen vertegenwoordigd. De broederband met onze gemeenten overzee mag ook in het wederzijds bezoeken van de synodevergaderingen vorm gegeven worden. En dat niet alleen voor de vorm!

Heengegaan

We denken in goede herinnering aan de ambtsdragers die kortere of langere tijd de gemeenten in het ambt van ouderling of diaken hebben gediend en die in het afgelopen jaar ons zijn ontvallen. Het liefst zouden we hun namen één voor één hier noemen. Met waardering voor wat ze voor de gemeente(n) mochten betekenen. Ze worden gemist; het wordt leeg. Er waren eronder die goed wisten wat dienen in de kerk inhoudt: in totale afsnijding en afhankelijkheid leven uit de kracht van Immanuël Die niet gekomen is om gediend te worden, maar

om te dienen...’ De Heere gedenke degenen die achterblijven in gezinskring en consistorie.

Drie broeders in de bediening zijn ons in het achterliggende jaar ontvallen, alle drie op nog betrekkelijk jonge leeftijd. Op 26 februari 2010 overleed na een ernstige ziekte ds. J. Veenendaal, de predikant van onze gemeente in Zwijndrecht. Hij werd 64 jaar. Broeder Veenendaal diende een aantal jaren de Christelijke Gereformeerde Kerken en werd in 2002 predikant van onze gemeente in Rhenen. Sinds 2007 tot zijn overlijden diende hij de gemeente Zwijndrecht. Onze markante medebroeder is alle strijd te boven.

Op 6 juni 2010 is na een smartelijke lijdensweg van ruim een jaar op de leeftijd van 63 jaar overleden broeder ds. C. de Jongste. De laatste dertien jaar diende hij de grote gemeente van Tholen. Daarvoor was hij vijf jaar predikant in Alblasterdam. We verliezen in hem een onvergetelijke, hartelijke medebroeder.

Op 4 december is in het woonzorgcentrum Beth-San te Moerkapelle broeder A. Bac op 70-jarige leeftijd overleden. Hij was sinds 18 februari 2003 emerituspredikant van de gemeente Bodegraven, welke gemeente hij sinds 22 december 1981 had gediend. Eerder diende hij de gemeenten van Boskoop (1972) en Oostkapelle (1977). Zijn pastorale hart klopte als van geen ander. De drie overleden ambtsbroeders hebben hun herdersstaf op Gods tijd moeten neerleggen. Wat de vrucht van hun werk is zal de eeuwigheid openbaren. Het zal toch niet ijdel zijn ‘in den Heere’. De Heere gedenke de drie weduwen en hun gezinnen in het gemis en de leegte.

Pastoriezorgen

Enkele predikanten konden kortere of langere tijd hun werk niet doen. Ds. B. van der Heiden moest in januari vanwege hartproblemen worden opgenomen. Een ingreep was noodzakelijk. Gelukkig mag er in zijn kwetsbaarheid sprake zijn van duidelijk herstel.

Ds. P. Melis kon enige tijd zijn werk niet doen. Onze Veense broeder moest een operatie aan zijn halsslagader ondergaan. Gelukkig mag hij inmiddels weer onder ons in - en uitgaan.

Bij Ds. G. Mouw werd geconstateerd dat kwaadaardige cellen in zijn darmen aanwezig waren. Na grote zorgen hierover is gebleken dat de ziekte zich niet door het lichaam had verspreid. Een operatie mocht goede gevolgen hebben. De Heere bestendige dit genadig!

Hoewel de zorgen over de gezondheid van de rector van onze Theologische School blijven, mocht er in het achterliggende jaar toch enige verbetering bij ds. Moerkerken zijn zodat hij wekelijks enkele lesuren bijbelkunde en hermeneutiek meer kon gaan verzorgen.

Verschillende emerituspredikanten tobden met hun gezondheid. Ds. J. Driessen werd in september getroffen door een herseninfarct. Hij heeft hiervan gelukkig geen blijvende schade ondervonden. Hij is nu weer in staat ambtelijk werk te verrichten in verschillende gemeenten, vooral rondom Moerkapelle waar hij zich als emeritus heeft gevestigd. Ook de ‘oude knechten’ ds. J. Mol (88) en ds. Chr. Van der Poel (78) lagen in het ziekenhuis. Zij merken dat hun krachten minder worden. Bij ds. T.M. van Dijk (74) is de ziekte van Parkinson vastgesteld. Hoe goed is het te horen van onze oude broeders dat de Heere voor hen zorgt. Kind zijn is immers groter dan knecht zijn!

Verschillende predikantsvrouwen kampten met ziekte. We noemen een tweetal. Mevrouw J. Schipper-Baan, de echtgenote van ds. J. Schipper, tobt al verschillende jaren met haar gezondheid. Dit voorjaar moest zij tien weken in het Erasmuss MC te Rotterdam verblijven. Mevr. Schreuder, de echtgenote van ds. A. Schreuder, heeft een operatie moeten ondergaan. In verband met de aanwezigheid van kwaadaardige cellen boven haar neusholte tegen de oogkas. Daarna heeft zij 38 bestralingen gekregen. De zorgen in beide pastorieën zijn niet weg, maar tot hiertoe heeft de Heere wonderlijk doorgeholpen. Samuël richtte toch een steen op.

Emeritaat ds. C. Neele

Mochten verschillende van de bovengenoemde broeders weer herstellen, bij onze broeder en mederedacteur uit Lisse, ds. C. Neele (48), was dat zeker niet het geval. Steeds duidelijker wordt hoe de ziekte M.S. die zijn lichaam heeft aangetast, doorgaat. Daarbij komt ook nog de nawerking van de polio die hij in zijn jonge jaren heeft gehad. Vanwege zijn ziekte verleende de classis Amsterdam ds. Neele met ingang van 1 februari 2010 gedeeltelijk emeritaat. Nadat hij zijn ambtelijk werk gedurende enige tijd moest neerleggen, was hij later in het jaar weer in staat voor te gaan in de gemeente Lisse.

Op medisch advies heeft hij zich echter dit najaar toch genoodzaakt gezien volledig emeritaat aan te vragen. De

Wisseling standplaats predikanten

Ds. J.J. Tanis van Kampen naar Middelburg/Zuid

Ds. C. Hogchem van Barneveld-Centrum naar Genemuiden

Ds. W. Harinck van Woerden naar Moerkapelle.

Ds. A. J. de Waard van Stolwijk naar Utrecht

Ds. G.J. Baan van Kapelle-Biezelinge heeft het beroep naar Kalamazoo (U.S.A.) aangenomen.

Ds. P. Melis van Veen heeft het beroep naar Ermelo aanvaard.

Uit de vrucht moge blijken:

Naar de mond des Heeren reisden zij.

classis Amsterdam heeft daarin bewilligd. Binnenkort hoopt onze geliefde broeder zich met zijn gezin te vestigen in Poortugaal. Het is zijn verlangen om als emerituspredikant in die gemeente aldaar enig dienstwerk te verrichten. Uiteraard voor zover zijn gezondheids-toestand dit toelaat. Daarnaast mag hij als redacteur zich inzetten voor De Saambinder. Zijn intredetekst in 1999 in Aagtekerke blijkt zo waar: 'Maar wij hebben deze schat in aarden vaten...' Maar God heeft daar toch Zijn wijze bedoeling mee: 'opdat de uitnemendheid der kracht zij Godes en niet uit ons'. En daar volgt nog wat op in 2 Kor 4 vanaf vers 7.....!

Ambtsjubilea

Enkele predikanten mochten in het achterliggende jaar een ambtsjubileum meemaken. Onze oude broeder, ds. J. Mijnders, stond er in een herdenkingsdienst op 26 augustus te Veenendaal bij stil dat hij veertig jaar geleden bevestigd werd tot dienaar des Woords in de gemeente Rijssen (Zuiderkerk). Nog steeds mag hij - ondanks zijn 89-jarige leeftijd - zondag aan zondag voorgaan in de gemeenten. Door de genade Gods is hij die hij is.

Ds. Chr. van der Poel, emeritus predikant van de gemeente Yerseke, mocht op 2 september herdenken dat hij 45 jaar geleden zich als herder en leraar aan die gemeente verbond, na door ds. L. Rijksen te zijn bevestigd. Yerseke is de enige gemeente waarvan hij een echte herder en leraar is geweest. Een goede tijd van 2 september 1965 tot 1 juli 2001.

Op 25 september was het 25 jaar geleden dat ds. A.J. Gunst tot zijn dienstwerk in zijn eerste gemeente Terneuzen werd ingeleid. Nadien diende hij Tholen (1989) en Benthuisen (1995). Sinds 2002 is hij predikant van Nieuwerkerk (Zld). Hij begon in Terneuzen met de woorden uit Psalm 89: 'Ik heb hulp besteld bij een Held...' Over deze Held moge hij nog veel preken!

Verouderend predikantenbestand

Wie de predikantenlijst in ons Kerkelijk Jaarboek bekijkt constateert dat twintig van de dienstdoende predikanten boven de zestig zijn. Dat is meer dan een derde van alle predikanten binnen ons kerkverband. Wie nagaat welke predikanten boven de vijftig zijn, zeg maar de leeftijd dat je vandaag de dag wordt ingedeeld in de categorie senioren, dan kom je op het getal van 36. Het tekent iets van de dringende nood in onze gemeenten. Veel kansels zijn leeg, soms al jaren. En het groot-

ste deel van ons predikantenkorps is de middelbare leeftijd gepasseerd. Het gaat niet alleen om het aantal, de werkdruk, maar ook om de leeftijdsopbouw die dringt tot het gebed tot de Heere des oogstes. Of Hij wil uitstoten. Uw en jouw gebed, en dat niet alleen in mei.....

Het is daarom zeker verblijdend dat dit jaar drie kandidaten na hun opleiding aan de Theologische School werden toegelaten tot de bediening. Kandidaat J. IJsselstein werd als zendingspredikant van de gemeente Houten uitgezonden naar Papua. Naast het dienen van de gemeenten in Papua, is ds. IJsselstein theologisch docent van de opleiding in de zusterkerk, de Gereja Jemaat Protestandi Indonesia (GJPI).

De weg van kandidaat S. Maljaars leidde ongedacht naar de gemeente van Middelharnis. Hij is in die gemeente als dienaar des Woords bevestigd door zijn docent ds. A. Moerkerken. Kandidaat G.W.S. Mulder werd op 1 september door zijn vader ds. P. Mulder ingeleid tot het dienstwerk in de gemeente van Zoetermeer. De regenboog rondom de troon moge door beiden gezien worden.

Drie studenten rondde hun opleiding af. Twee nieuwe studenten konden door het curatorium worden toegelaten tot de studie. Het zijn: P.D. den Haan te Nieuwdorp en H.A. van Zetten te Veenendaal. De overige zeven studenten werden bevorderd. Ons schoolje moge door het grondvlak voortdurend gedragen worden in gebed en gaven.

Deuren dicht

Verschillende gemeenten bezinnen zich op hun voortbestaan. Ze zijn in de achterliggende jaren gekrompen en er lijkt geen groei te komen. In sommige plaatsen komt de ambtelijke bediening in gevaar. U kunt daarvan in De Saambinder lezen in de rubriek 'kleine gemeenten'. Zo is bij voorbeeld de gemeente Andijk erg klein geworden. Daarom is het wijze besluit genomen om in de nabije toekomst samen te gaan met de naburige gemeente van Enkhuizen, waar ds. G. Heijkamp al weer ruim drie jaar mag dienen. Ook het ledental van de gemeente te Delft loopt helaas sinds een aantal jaren terug. Hoewel de ambten op dit moment zijn vervuld, geeft deze ontwikkeling toch zorgen. Delft heeft in het achterliggende jaar doordeweeks gezamenlijke diensten belegd met de gemeente van Zoetermeer.

De gemeente van Dordrecht verleent

Jubilea gemeenten

Verschillende gemeenten mochten in het achterliggende jaar een mijlpaal passeren:

50 jaar

Hoogeveen, Kamperland, Kootwijkerbroek, Nieuwe Tonge, Rotterdam-Zuidwijk

75 jaar

Amsterdam - Noord

100 jaar

Genemuiden en Ridderkerk

150 jaar

Borssele

175 jaar

Kampen en Veen

'Gedenk dan hoe gij het ontvangen en gehoord hebt en bewaar het en bekeer u'

Openb. 3:3a

administratieve steun en ambtelijke bijstand aan de gemeente Breda. Het ledental ligt rond de vijftig, maar de kleine kerkenraad kan, mede als gevolg van ziekte, niet alles meer doen. Ook in de nog geen vijftig leden tellende gemeenten Hellevoetsluis en Stad aan 't Haringvliet baart de vervulling van de ambten grote zorg.

Het kan soms nodig zijn een gemeente op te heffen of samen te laten gaan met een naburige plaats. Toch is het reden tot verdriet als er in een plaats een kerkelijke gemeente wordt opgeheven. Waar eens het Woord klonk, wordt het stil. En het naambordje van de kerk was voor elke voorbijganger een roepstem: Hier wordt de boodschap van vrije genade gehoord. Als dat bordje van de muur wordt gehaald, is dat bedroevend. Dat doet ons pijn.

Bouwen en verbouwen

Op andere plaatsen werden gelukkig kerken uitgebreid. Op 29 mei heeft de gemeente van Krabbendijke haar vernieuwd en vergroot kerkgebouw officieel in gebruik genomen. Volgend jaar wordt hierin een nieuw orgel geplaatst. De gemeente Waarde heeft op 8 september haar nieuwe Adullamkerk officieel in gebruik genomen. De gemeente Zwolle mocht op 3 september de uitgebreide zalen van haar kerkgebouw officieel in gebruik nemen.

Aalburg, Ede, Hendrik-Ido-Ambachten Yerseke hebben plannen voor de bouw

van een nieuwe kerk. In Sliedrecht is een kerk in aanbouw ten behoeve van de aldaar te stichten gemeente, die ontstaan zal vanuit de moedergemeente Hardinxveld-Giessendam. De bedoeling is ook het kerkgebouw van de gemeente Kapelle-Biezelinge uit te breiden met circa 800 zitplaatsen.

Een voorrecht dat de Heere dit in onze tijd nog geeft. Psalm 84 moge erin beleefd worden.

Tenslotte

Het is 23 december wanneer ik dit schrijf. In de (nabije) toekomst kijken kan ik niet. Want wij zijn van gisteren

en weten niet(s). Dus ook niet wat de laatste dagen van het oude jaar ons brengen zullen. Uiteraard kan ik in dit overzicht niet volledig zijn. Ook al zou het (nog!) langer zijn. Dat duidt u me hopelijk niet euvel. Een derde aspect bij de afsluiting van dit overzicht is wat Jacobus ons voorhoudt: 'Wij struikelen allen in vele. Indien iemand in woorden niet struikelt is een volmaakt man'. Dat wilt u in het lezen wel bedenken.

De HEERE trekke met ons verder op en betone naar Zijn welbehagen in Christus de troost en de kracht van deze naam. In het leven van jong en oud, van ambtsdragers en niet ambts-

dragers. Bij alles wat ons veroordeelt en verdriet binde Hij samen aan Zijn genadetroon en Zijn genademiddelen met het gebed: 'Mijn hart zegt tot U: Gij zegt 'zoek Mijn aangezicht'; ik zoek Uw aangezicht o HEERE. Verberg Uw aangezicht niet voor mij. Keer Uw knecht niet af in toorn; Gij zijt mijn Hulp geweest; begeef mij niet en verlaat mij niet, o God mijns heils (Psalm 27: 8 en 9)'. Onze hoop is op dit heil 'in den HEERE'. Waar is de HEERE, de God van Elia? Ja Dezelve?

Klaaswaal

ds. G.J. van Aalst

Het zij de taal van uw hart!

Nieuwjaarswens 2011

Deze uitgave van ons kerkelijk blad is de laatste van 2010. Daarin past het niet alleen om met u terug te blikken, maar ook u in het overschrijden van de jaargrens 2010\2011 van ganser harte Gods zegen toe te wensen. Met deze zegen bedoelen we dan, dat u de troost in leven en in sterven mag ervaren zoals ons Troostboek uit Heidelberg (1563) zo schriftgetrouw en zielsbevindelijk voorhoudt. Of om het anders te zeggen, dat u in het jaar onzes HEEREN 2011 op goede gronden mag weten, dat u door wederbarende en oefenende genade behoort bij de verkoren Kerk die aan het woord is in onze Nederlandse Geloofsbelijdenis. Daar lezen we steeds: *'wij geloven allen met het hart en belijden met de mond'*. Juist in het nieuwe jaar is het 450 jaar geleden dat dit kostbare belijdenisgeschrift van de kerk in Nederland werd opgesteld. Dan gaat het om de bevindelijke kennis van dit troostrijke geschrift, dat zo waard is onderzocht en doorleefd te worden. Dít wensen we u van harte toe!

Vooruitlopend op de aandacht die we hieraan in ons kerkelijk blad willen gaan besteden, bidden we u toe dat de Geest van Immanuël u zal doen ervaren: *'dat God ... een zeer overvloedige Fontein van alle goed is'* (NGB 1). *'dat de Heilige Geest getuigenis geeft in onze harten dat de Heilige Schriften van God zijn...'*(5). Dat we *'de werken van God-drie-enig in ons mo-*

gen gevoelen' (9). Zo zouden we wel willen doorgaan, hoe hartelijk God en Zijn werken, Zijn Gezalfde en Zijn Geest beleden en doorleefd worden. Drie citaten wil ik u vooralsnog niet onthouden: *'...wij geloven dat de mens zichzelf willens der zonde heeft onderworpen en overzulk de dood en de vervloeking, het oor biedende aan het woord des duivels...'* (14). *'Wij geloven dat wij geen toegang tot God hebben dan alleen door de enige Middelaar en Voorspraak Jezus Christus, de Rechtvaardige...'* (26). En als laatste gericht op de toekomst van de dag des Heeren: *'Daarom verwachten wij die grote dag met een groot verlangen, om ten volle te genieten de beloften Gods in Christus Jezus, onze Heere'* (37). Ontroerende geloofstaal van een Kerk, die heel dicht bij het beschreven en het vleesgeworden Woord leeft. Dat in dit geschrift uit 1561 - 450 jaar geleden - de taal van uw hart mag liggen of mag komen te liggen is de hartelijk wens en bede van ons als redactie voor u persoonlijk.

Met u bedoel ik dan u als **lezer** van ons blad. Om u gaat het ons wekelijks. We verheugen ons erover dat ons abonnementenbestand heel langzaam stijgend inmiddels ongeveer 19.000 bedraagt. We hopen dat dit onder Gods zegen zo mag blijven, zeker ook onder onze jongeren. We willen zo graag een samenbindend blad voor het geheel der gemeenten zijn. Samenbindend ook aan deze gelóófsbelijdenis!

Verder geldt onze zegenwens het deputaatschap dat de eindverantwoordelijkheid voor ons blad naar de generale synode draagt. Dus de broeders **deputaten** met wie we constructief samenwerken. Mogen we elkaar blijven vasthouden in de geloofstaal van de NGB. We denken vervolgens onze **scribenten**, aan allen die steeds weer bereid zijn hun gewaardeerde bijdragen te leveren aan ons blad. Onze nieuwjaarswens is ook bedoeld voor allen die onmisbaar zijn bij de wekelijkse totstandkoming van De Saambinder: de trouwe medewerkers op ons **kerkelijk bureau** (o.a. in de persoon van Bart Drost), het personeel van **drukkerij Verloop** (zoals de directeur Arjan Verloop met Benny Visser en Cees Deelen) in Alblasterdam. De samenwerking met beide instanties is zoals we ons die niet beter kunnen wensen. En dat mag ook wel eens eerlijk worden uitgesproken. We vergeten uiteraard onze geliefde mederedacteur ds. Neele en redactiesecretaris broeder Verhage niet. En anderen die op de achtergrond voor ons als redactie veel betekenen. En last but not least - om in zijn taal te blijven - onze broeder Cl. Bleeker die aan de overzijde van de oceaan onze belangen behartigt.

U állen - niemand uitgezonderd - uit de grond van mijn hart: de taal van Guido de Brés zij of worde in 2011 de taal van uw hart!

Klaaswaal,

ds. G.J. van Aalst

Gedenken in Zuid-Afrika

Op 29 november 1970 werd in het verre Zuid-Afrika door ds. K. de Gier de Gereformeerde Gemeente van Randburg geïnstitueerd. Dat is dus veertig jaar geleden. Namens het Deputaatschap Buitenlandse Kerken mocht ik bij het gedenken aanwezig zijn.

Op zaterdag 4 december 2010 waren we met tachtig mensen aanwezig op een gemeentemiddag. Tijdens die bijeenkomst heb ik geprobeerd in hoofdlijnen iets weer te geven uit de geschiedenis van de gemeente. De oorsprong van de gemeente ligt bij Nederlanders, die kort na de Tweede Wereldoorlog emigreerden naar Zuid-Afrika. Zij zochten een schriftuurlijk-bevindelijke prediking, maar vonden die niet. Daarom ging men thuis bij een bandrecorder gezamenlijk luisteren naar preken van Nederlandse predikanten. Aanvankelijk gebeurde dat door de familie A. Meyer, daarna kwamen een aantal gezinnen samen in huis, later in een zaaltje te Randburg. Toch bevredigde dat niet. Men ging al meer verlangen naar een geordend kerkelijk leven.

In 1963 besloot een meerderheid zich aan te sluiten bij de Gereformeerde Gemeenten. De meningen waren echter onder de emigranten nogal verdeeld, ook al omdat men als emigrantengemeente uit verschillende kerken kwam. Daarom heeft het nog zeven jaar geduurd voordat men daadwerkelijk stappen ondernam. Inmiddels kwam men op de zondagmiddagen samen in een zaal van de Nederduits Gereformeerde Kerk van Randburg. Men besloot over te gaan tot het lezen van preken. De eerste preek werd gelezen door L. Smits op 8

maart 1970; het was een preek van ds. G. van Reenen.

Korte tijd later nam men contact op met ds. K. de Gier met de vraag of er in Randburg een gemeente kon worden geïnstitueerd. Het heeft er uiteindelijk toe geleid dat op 29 november 1970 een gemeente tot stand kwam. Ds. de Gier preekte bij die gelegenheid over Zach. 4:6b: "Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen." Bij die gelegenheid werden tot ouderlingen bevestigd A. Meyer en L. Smits en tot diakenen T. Meyer en W. Weststrate. De vorige avond waren zij door de gemeente verkozen, zodat hun namen niet twee zondagen voor hun bevestiging in de gemeente konden worden voorgelezen! Zelfs kerkrechtdeskundige ds. de Gier moest in het verre en geïsoleerde Randburg op een manier handelen, die niet helemaal in overeenstemming met het kerkrecht was.

De gemeente bestond uit 19 belijden- de leden en 32 doopleden. In 1975 werd het kerkgebouw in gebruik genomen. Bij die gelegenheid werd het Woord bediend door ds. H. Ligtenberg vanuit Exod. 25:22.

Het is in die veertig jaar met de gemeente door hoogten en diepten heengegaan. Dat is ook zichtbaar in de ontwikkeling van het ledental. Het hoogtepunt was in 1986 toen de gemeente uit 244 leden en doopleden bestond. Op dit moment telt de gemeenten 130 zielen. Maar nog altijd mag de gemeente bestaan. In 1992 werd de Rehobothskool geopend. Een voorrecht voor de kinderen, die nu niet zijn 'overgeleverd' aan het onderwijs op Afrikaanse en Engelse scholen.

Op dinsdag 7 december was ik aanwezig bij de Kerstfeestviering van de school. Dan besef je het voorrecht dat ook daar een eigen school mag zijn. Vanuit het bestuur werd mij nog eens uitdrukkelijk gevraagd te danken voor de financiële steun vanuit Nederland; zonder die steun zou de school niet kunnen bestaan.

Op zondagmorgen 5 december mocht ik voorgaan in een gedenkdienst, waarbij het Woord werd bediend van-

ISAÄC DA COSTA

Mijn dagen zijn als een afgaande schaduw, en ik verdor als gras. Maar Gij, HEERE, blijft in eeuwigheid, en Uw gedachtenis van geslacht tot geslacht. Psalm 102:12 en 13

O God, ontzaglijk Alvermogen, Die, met in 't binnenst vlamd' ogen, bij 't henenwent'len van de tijd, terwijl Gij steeds Dezelfde zijt, ver boven alle hemelkringen, de keer en weêrkeer aller dingen, naar 't plan bewogen van Uw Raad, met heil'ge lankmoed gadeslaat!

Bij U, Wiens wegen nooit doorgrondde, noch wie op aard Uw heil verkondde, noch die 't daarboven kennen mag, zijn duizend jaren als één dag, bij U, één dag als duizend jaren, terwijl zij zwanger gaan, en baren de volle ontwikk'ling van dat woord, dat van de aanvang werd gehoord!

Hebt Gij, geduchte God der goden in heilbeloften en geboden alzo bekendgemaakt Uw lof aan broos, en zwak, en zondig stof? Zie met ontfermend' ingewanden op 't maaksel neder Uwer handen, daar 't als het gras des velds verwijnt, daar 't als een schaduwbeeld verdwijnt!

Want ach! Onz' ongerechtigheden, ach! ons gestadig overtreden. Wat ooit verschijne, wat verga, vervolgt en drukt ons, vroeg en spâ, en onze dagen smelten henen in zondeschild op schuld-bewenen, die G' ons ontdekt, o God! bij 't licht van Uw verbolgen aangezicht!

Ja! dit betuige, dit belijde, van jaar tot jaar, bij elk getijde, op ied're dag, en telken stond, eenstemmig hart, en ziel, en mond! Wij zijn strafschildig, zwaar misdadig, maar Gij, o Heere zijt genadig! Gij hebt ontferming toegezeid, o Koning der gerechtigheid!

uit Deut. 8:2a, waar Mozes tot het volk spreekt over het gedenken van de leiding des Heeren gedurende veertig jaar. In de middagdienst mocht ik een Adventspreek houden over Gen. 3:15. Het was goed, die zondag in Randburg te zijn.

De kerkenraad bestaat op dit ogenblik uit ouderling J.B. Tijssen en de diakenen J.J. Schinkel en A.L. van Beest. Er bestaat binnen de kerkenraad een uitzien, dat er nog een ouderling zou mogen worden toegeschikt. Het is te merken hoe kerkenraad en gemeente het waarderen, dat er een Nederlandse predikant overkomt en het Woord bedient. De kerkenraad hoopt dat er ook in het komende jaar weer predikanten zich beschikbaar mogen stellen om Randburg te dienen.

Laten we de verre gemeente van Randburg niet vergeten. Veertig jaar heeft de Heere, ondanks soms heel moeilijke omstandigheden, ondanks

alle kerkelijke schuld, de gemeente in stand gehouden. De schriftuurlijk-bevindelijke prediking, waarom het de oprichters veertig jaar geleden te doen was, is in Zuid-Afrika wel bijzonder schaars. Wat een voorrecht dan dat 'onze mensen' zondag aan zondag onder die waarheid mogen verkeren. Want al wonen zij dan duizenden kilometers bij ons vandaan, het zijn toch 'onze mensen'.

De Heere moge Randburg ook in de toekomst gedenken en Zijn werk heerlijk in de harten, ook in jonge harten, opdat ook de ambtsdragers weer uit de jeugd mogen voortkomen.

Ook boven Randburg straalde de zon! Zolang die zon er is, zal Gods werk voortgaan. De Heere geve dat ook in de gemeente van Randburg.

Zeist,

ds. J.J. van Eckeveld

sprong in God en gaat uit naar God. De plaats en de tijd waarin deze werd beluisterd, wijst naar het louteringsproces in het leven van Gods keurling. Zonder het louteringsproces zal het goud niet openbaar komen. Het is een zuiveringsproces, waarin het schuim en het vuil openbaar komt. Het toont de huichelaar en het nabijkomende leven, dat dichtbij het nieuwe leven is te vinden. Ook dat is de zuiverende arbeid in het Koninkrijk Gods.

De satan in zijn volle wapenrusting en de hem toegevallen mens tracht de openbaring van Gods koninkrijk te verijdelen. Dat begon in het leven van David niet bij de Jordaan, maar vanaf zijn zalving tot koning in de plaats van Saul. De afgefallen en verworpen koning Saul kon niet buigen voor de oefening van Gods strenge rechtvaardigheid. Een vloedgolf van listen, lagen, verzoeken en aanslagen werd in het paleis uitgedacht. Ze konden de zalving van David niet verijdelen. Gods verkiezing en de verkiezingsvruchten tonen de soevereiniteit Gods. 'En David merkte dat de HEERE hem tot een koning over Israël bevestigd had, en dat Hij zijn koninkrijk verheven had om Zijns volks Israëls wil'.

Na de zalving van David verminderden de vloedgolven van boosheid en vijandschap niet tegen de gekroonde koning. Integendeel. Een muitgespan had hem tot prooi verkozen. In het paleis en daarbuiten mobiliseerde de satan zijn moordbrigades. Achitófel, met een aangeleerde verstandsgodsdienst en vermeende genadeoefeningen veroverde een plaats aan Davids tafel. Absalom loerde op het koningschap. Met list en bedrog veroverde hij een plaats onder een volk. 'Alzo stal Absalom het hart der mannen Israëls'.

Door de aanslagen op het koningschap werd David verdreven uit zijn paleis en van zijn volk. Zo kwam hij als een opgejaagde prooi bij de Jordaan. 'O mijn God, mijn ziel buigt zich neder in mij; daarom gedenk ik Uwer uit het land van de Jordaan en Hermonim, uit het klein gebergte. De afgrond roept tot den afgrond, bij het gedruis Uwer watergoten; al Uw baren en Uw golven zijn over mij heengegaan'. Daar werd zijn harteschreeuw gehoord: 'Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God'.

Wij luisterden naar de les van een bevestigd kind des Heeren. Wat leerde hij in het nachtbezoek van de hemel? Het antwoord was duidelijk. Van de

19

Avondschemering van het leven

Een genadeles

Gods genadeleiding met Zijn keurlingen zijn wonderlijk en voor het natuurlijk verstand verborgen. Ze zijn ver boven het verstand maar er niet tegen. Het gemis van de genade-weldaden is pijnlijk, maar stelt deze niet in het bezit. Zaken zien liggen, een gezicht er op hebben, leert dat de ziel dat de weg daartoe nog gegaan moet worden.

Algemene kennis van de heilsweg kan gehoord en aangewezen worden, maar maakt bij conclusie daar geen persoonlijk bezit van. De woorden van Jezus zijn duidelijk. 'Er is geschreven in de Profeten: En zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk dan die het van den Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij'.

Wij mochten een genadeles beluisteren van een kind des Heeren. Hij werd in de nacht door God wakker gemaakt en kreeg onderwijs van de Heilige Geest vanuit Psalm 42. 'Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God'.

Met instemming mochten we het beluisteren. Het meeste wat in onze tijd is te beluisteren, blijft voor het vest hangen. Wat van de Heilige Geest is, komt in het hart en vloeit uit het hart. Davids harteschreeuw is van een wedergeboren mens. Het toont Gods verkiezend welbehagen en wijst naar Gods eeuwige raad. In de staat der rechtheid werd deze harteschreeuw niet gehoord. De volmaakt geschapen mens, met Gods beeld versierd, deelde daar in de dadelijke gemeenschap met zijn God en Schepper.

Davids woorden getuigen van het wonder van Gods soevereiniteit. Daaraan is verbonden de heerlijkheid om uit het gevallen geslacht een van eeuwigheid verkoren gemeente tot de zaligheid te leiden. Daarin is de arbeid van de zone Gods verklaard. Door Woord en Geest zouden ze delen in de enigheid des waren geloofs. Het vergaderend werk is een opdracht vanuit Gods eeuwige raad. Beschermd en onderhouden op de genadeweg zal het voeren tot de geheiligde geloofsgemeenschap met de Drie-enige God. Davids harteschreeuw vindt haar oor-

eerste tot de laatste levenssnik zal het nieuwe leven worden belaagd. In het volgen van Sions gezalfde Koning worden zaken geleerd. De vloedgolven van list, haat, nijd, laster, verzoekingen, verachting en geweld zullen de kerk bedreigen, naar niet verderven. Ze zullen de ontmaskering zien van satans bedrog en satans metgezellen. De Sauls komen openbaar, al voegen ze zich bij de profeten. Ook Achitófel zal ontmaskerd worden. Al heeft hij zich jaren lang schuilgehouden achter een masker van eigenwijsheid.

De ware volgelingen zullen ervaren dat op het noodgeschrei grote wonderen gebeuren. Sions Koning zal triomferen en terugkeren naar de Stad Gods. Het ware volk is in Hem meer dan overwinnaar. 'Hij zal hun zielen van list en geweld bevrijden, en hun bloed zal dierbaar zijn in Zijn ogen'. 'Ik zal zijn vijanden met schaamte bekleden, maar op hem zal zijn kroon bloeien'.

Dirksland,

ds. P. Blok

3

Kenmerken van wedergeboren kinderen

Het kinderleven waar de Heere in werkt, komt uit in ellendekennis, beleving van de verlossing, maar ook in een leven van dankbaarheid. Van Cornelis Kerkhoven en anderen is vooral de voorbeeldige en stipte levenswandel bekend. Juist op de vruchten in het kinderleven is in de Nadere Reformatie gewezen.

De kenmerken gaan vaak over de levenswandel van godvrezende kinderen in tegenstelling tot de levenswandel van kinderen die de Heere niet dienen.

Wilhelmus van Eenhoorn karakteriseerde godvrezende kinderen als volgt: '...een afkeer hebben van liegen en Gods naam te misbruiken, en zich van alle kinderen die zich daaraan schuldig maken, onttrekken (...); zomtijds eens alleen te gaan (...) om op hare wijze God te bidden, geern in de kerk en bij godvruchtige mensen zijn (...), in de bijbel en andere stichtelijke boeken lezen'.

De bekende Joh. de Swaef geeft zes punten waaraan kinderen die de Heere vrezen zijn te herkennen.

1. ze kennen blijdschap, lust in het doen van het goede.
2. met vermaak luisteren ze naar het goede, lezen iets goeds.
3. vrij, eerlijk vertellen ze wat ze hebben gedaan.
4. ze zijn gezeggelijk.
5. ze verblijden zich, als ze geprezen worden om het goede, dat ze hebben gedaan.

6. ze vrezen voor berisping, tucht en straf.

De orde van de catechismus in ellende, verlossing en dankbaarheid, mogen we niet loslaten bij de bekering van kinderen. Ook hierin is een eenheid in Gods werken. Hij is een God van orde. Wel beleven kinderen deze drie stukken op een kinderlijke wijze. Dat wil niet direct zeggen dat ze het op een minder diepe wijze beleven. Zonden staan altijd tegenover een heilig en rechtvaardig God. Verlossing blijft ook voor kinderen een onbegrijpelijk wonder. In de heiligmaking zijn en blijven het afhankelijke kinderen.

Voorzichtigheid

Als wij menen dat de Heere werkt in kinderen, moeten we voorzichtigheid in acht nemen. Een jong plantje is snel beschadigd. Vroeger zeiden ze dat het zoveel uitmaakt 'hoe een mens gebakerd is'. Dat geldt zeker van kinderen. Zij hebben leiding nodig. Die leiding hangt niet in de eerste plaats van opvoeders af. Wij moeten in zekere zin

op afstand blijven staan. De Heere zal Zijn werk doen. Daar moeten en kunnen wij tussenuit blijven.

Dan zullen we zeker waken voor opvochtelijkheid. De Heere maakt geen bijzondere mensen, ook geen bijzondere kinderen. Voor een kind waar de Heere in werkt, is genade een onbegrijpelijk wonder. Als toeschouwers past ons de plaats van verwondering en ootmoed.

In het verleden heeft men de les geleerd als men kinderen vroeg de handen oplegde. Later bleek soms dat het toch geen werk van de Heere was geweest. Jacobus Fruytier wijst hier in het bijzonder op. Hij waarschuwt ervoor naar aanleiding van een sterfgeval in Engeland.

Daar stierf iemand van 21 jaar die in zijn jonge jaren als zeer godvrezend bekend stond. Later gaf hij zich echter uit als atheïst. Hij stierf met de angst voor hel en verdoemenis op de lippen.

Fruytier waarschuwt voor een jonge engel die in een oude duivel verandert. Hij herinnert aan het bekende rijmpje, maar dan met het oog op een kinderbekering:

*Vroeg wijs, vroeg zot
Vroeg vuur, vroeg as
Vroeg zomer, kwaad gewas*

Ook wijst hij op een misverstand dat jongbekeerde kinderen bijzondere wijsheid zouden hebben in geestelijke zaken. Ze zijn niet volleerd. 'Bij hen was slechts een goed fundament gelegd waarop het goed voortbouwen was'. Echte geestelijke wijsheid wordt volgens Fruytier bij kinderen gezien die de Heere vroeg thuishaalt. De meesten die de Heere vroeg mogen zoeken, moeten nader worden geoefend in de wijsheid die van Boven is. Hij wekt godvrezende kinderen daartoe op: 'Nu gij verklaard hebt dat gij wilt gedenken aan uw Schepster in uw jongelingschap, blijft toch met een voornemen des harten bij de Heere. (...) Maar gij, o lieve jongelingen, jaagt naar gerechtigheid, Godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid. Strijd de goede strijd des geloofs, grijpt naar het eeuwige leven, tot hetwelk gij ook geroepen zijt, 1 Timotheus 6:11 en 12. Laat uw toenemen openbaar worden. (...) Zoo koopt nu uw tijd uit, om in de waarheden geoefend te worden, en de gronden van uw religie wel te leggen en die te verstaan. De waarheid toch moet u vrijmaken' (Joh. 8:32).

Juist voor kinderen die de Heere vroeg mogen kennen is nodig dat ze bij het ouder worden meerdere Godskennis, zelfkennis en Christuskennis ontvangen. Johannes de Doper mocht zeer jong genade kennen in zijn leven. Als hij ouder is geworden, heeft hij gezien wat de weg van een ware christen moet zijn. Hij preekte: 'Hij moet wassen, maar ik minder worden' (Joh. 3:30). Zo'n leven bewaart voor hoogbekeerde christenen. De Heere werkt immers aan op Zijn eer?

Het leiden van kinderen die de Heere mogen vrezen, is niet eenvoudig. Eerste vereiste daarbij is dat we zelf het leven der genade mogen kennen. Daarbij is een tere wandel nodig. Kinderen moeten in hun omgeving kunnen zien wat het betekent om de Heere te kennen en te dienen.

Wie van de opvoeders zou hier geen schuld zien? De Heere geve dat we er op de goede plaats mee mogen komen.

Godvrezende kinderen moeten ook wel eens worden gecorrigeerd. We vinden daarvan een teer voorbeeld in het leven van Cornelia van der Laan. Toen zij nog heel jong was, bad zij

soms hele dagen lang. Haar ouders vermaande haar dat niet te doen. Ze noemden daarbij als reden dat op die manier de ernst en de indrukken van het ware gebed zouden kunnen verdwijnen.

Wijsheid

De Heere geve in het werk dat we met kinderen mogen doen wijsheid en licht van Boven. In de eerste plaats geldt dat onze eigen ziel. Als een blinde de blinde leidt zullen ze beide in de gracht vallen (Matth. 15:14). We moeten zelf op geestelijke wijze als een kind worden.

Laten we het werk maar biddend doen. Eenvoudigheid is nodig. Ook in het vertellen van Gods Woord.

De Heere werkt eenvoudig en Hij zorgt gelukkig voor Zijn eigen werk. Dat geeft rust, maar ook een uitzien naar de bediening van de Heilige Geest. De woorden van Psalm 72:5 blijven waar: 'Zij zullen U vrezen, zolang de zon en maan zullen zijn, van geslacht tot geslacht'.

(slot)

Lisse,

ds. C. Neele

schap die zij ontvingen en wat daarop volgde. Het zijn enkele kinderen van God. Ze behoren tot de stillen in den lande (Ps. 35:20). Door de wereld niet gekend, maar door God toegerust (Luk. 1:17). Zij wisten van Gods wet en recht. Ook heeft Gods toezegging hen levend gemaakt. De Heere zou over hen een enige Herder verwekken Die hen weiden zou (Ez. 34:23). 'Maak u op, word verlicht, want uw Licht komt, en de heerlijkheid des HEEREN gaat over u op' (Jes. 60:1). O, wat was het waar dat zij lust aan Hem hadden (Mal. 3:1). Maar Hij vertoefde te komen. Het scheen dat Hij achter zou blijven (Hab. 2:3).

Kent u die herders? Weet u er ook van dat de belofte de vervulling niet is; dat alleen het bezit van de Persoon van de Middelaar de ware rust zal geven? Zal het anders gaan dan door schenking? Zegt u: Zijn stem ken ik, Zijn nabijheid heb ik gevoeld, Zijn Woord opgegeten, maar Zijn Persoon is voor mij verborgen? De ellendige en nooddriftige zoeken water, maar daar is geen... Bestreden, bemoedigd, maar de uitgestelde hoop krenkt het hart. Soms schijnt de vervulling dichtbij; toch, er verder vandaan dan ooit. Alles getuigt tegen de ziel. Uitgepraat en uitgedacht verkeert men in duisternis en schaduw des doods (Luk. 1:79). Dan gaat het in de waarneming van het hart niet meer op de vervulling maar op de verlorenheid aan. O, de Zaligmaker was geboren, maar als God de Vader het Zelf niet voor de herders oplost... 'Maar Gij, HEERE, blijft in eeuwigheid, en Uw gedachtenis van geslacht tot geslacht. Gij zult opstaan, Gij zult U ontfemen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de bestemde tijd is gekomen' (Ps. 102:13,14).

En zie, een engel des Heeren

Een gezant van de Verbonds-God gaat uit. Hem is de eer gegeven de geboorte van Davids grote Zoon bekend te maken op de aarde. Niet aan de machtigen en groten van de aarde, noch aan de Grote Raad te Jeruzalem, maar aan de herders. Wie hen veracht, God zal hen niet verachten! Zonder gedruis staat de engel des Heeren plotseling bij hen. Hij kwam over hen -schrijft Beza- zeer haastelijk, toen zij het allerm minst verwachtten. En als gevolg van zijn komst omschijnt hen een goddelijke glans en klaarheid. Dezelfde heerlijkheid des Heeren die door de kinderen Israëls gezien werd op de top van de berg Sinaï en die ook eenmaal de tabernakel vervulde (Ex.

'En zie, een engel des Heeren stond bij hen, en de heerlijkheid des Heeren omscheen hen, en zij vreesden met grote vreze. En de engel zeide tot hen: Vreest niet, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal.'

Lukas 2:9 en 10

In dezelfde landstreek waren herders

Heeft God de Vader Zijn Zoon in de wereld gezonden, Hij zal ook Zijn volk bij de geboren Zaligmaker brengen. Dat Maria haar eerstgeboren Zoon baarde, zal de herders worden verkondigd: Heden is u de Zaligmaker geboren! De moeder des Heeren wond Hem in doeken en legde Hem neder in de kribbe; dát zal hen een teken zijn: Gij zult Hem vinden, alzó. Na het heilsfeit de heilsvrucht. Verwerving en toepassing zijn beide uit en door God!

Hoeveel herders zijn het geweest? Twee, drie, of meer? Mannen die elke dag hun schapen hoedden in de eenzame velden van Efratha. Voordat de duisternis inviel, hebben ze de kudde niet ver van Bethlehem op een beschutte plaats gebracht. Maan en sterren verspreiden hun zachte licht over het landschap. De schapen liggen rustig bijeen. Hun herders houden de wacht. Ze zullen niet aarzelen de kudde met hun knotsen te beschermen tegen roofgedierte.

Dat deze nacht heel anders zal zijn dan alle voorgaande nachten, kwam niet in hen op. En nog minder dat ze de kudde met vrijmoedigheid alleen achter zouden laten.

Er was in die dagen veel godsdienst maar weinig godsvreze. Waar horen de herders bij? Hoe is hun hart? Dat weten we uit de hemelse bood-

24:17; Ex. 40:34). Dit teken van Gods tegenwoordigheid geldt nú de herders, want het omringt hén. Zo volkomen dat ze er één mee zijn, er door omvangen en mee bekleed. Tot een getuigenis dat zij delen in Gods genaderijke gemeenschap in het geboren Kindeke. 'Vrees niet', zo roept de engel de ontzette en bevende herders toe. 'Want zie, Ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal; [namelijk] dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids'.

De herders hadden er niet opgekend dat dit in Gods gunst zou zijn. Integendeel, zij konden voor God niet bestaan. O, als het hen niet verklaard was... Maar nu: Ulieden daarentegen die Gods naam vreest, ú is heden geboren de Zaligmaker. Onuitsprekelijke blijdschap vervult hun hart. Een Kind is hen geboren, een Zoon is hen gegeven! Nee, het geboren Kindeke wordt niet omschenen door de heerlijkheid des Heeren. Hij is ingegaan in hun verlorenheid, in een staat van diepe vernedering. In doeken gewonden ligt Hij neder in de kribbe. Die plaats wilde Hij innemen, om hen een plaats te bereiden in het huis van Zijn Vader.

O, hoezeer heeft Hij nu reeds Zichzelf vernietigd (Filipp. 2:7). Hoe volkomen is Zijn Goddelijke heerlijkheid verborgen achter Zijn menselijke natuur. Al de dagen van Zijn leven op aarde zal Hij de wind tegen hebben. De kribbe zal als uitgroeien tot een vloekhout. De klederen des heils zal het in doeken gewonden Kindeke de Zijnen verwerven. Zeker, Christus Jezus de Heere zal niet rusten voordat Hij juichende zal uitroepen: Het is volbracht! Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden!

'Er zijn twee woorden die onze gedachten en zorgen het meeste in beslag moesten nemen, namelijk 'tijd' en 'eeuwigheid'. De tijd omdat er weldra een einde aan zal komen. En eeuwigheid omdat er nooit een einde aan zal komen. De kaars van de tijd brandt hard. En als we ons dwaas aanstellen en lui zijn omtrent onze eeuwige belangen, totdat de kaars opgebrand is, dan zullen we het aan onszelf te wijten hebben'

Eb. Erskine

Voor u geboren

'Dit is een getrouw woord en alle aan-neming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken' (1 Tim. 1:15). Maar we lezen dat er voor Hem geen plaats was. De Schoonste van de mensen is de onwaardigste onder de mensen, de verachte ziel aan Welke het volk een gruwel heeft (Jes. 49:7). Wordt het in ons leven waar dat dit ons bestaan van nature is, dan wordt het eenzijdige genadewerk Gods een wonder. Nee, het Evangelie is niet naar de mens, maar wel voor de mens (Gal. 1:16).

Wat is het al groot als met het hart beluisterd mag worden dat de Zaligmaker geboren is. Hoe noodzakelijk wordt het dan dat Hij ook *mij* geboren is. Heden is u geboren - dat allerkleinste woordje *u* wordt dan zo begeerlijk en onmisbaar! Ook zo onmogelijk door eigen schuld. O, niet buiten Hem te kunnen en niet bij Hem te kunnen. Is dit de zaak die uw hart vervult? Hij heeft gezegd: Ik zal Mijzelf aan hen

openbaren. Ja: 'Eer Ik het wist, zette Mij Mijn ziel [op] de wagens van Mijn vrijwillig volk' (Hoogl. 6:12). Er is maar één schrede tussen de zielsklacht en de zalige zielsblijdschap. Ongedacht en onverwacht. Eens zult u horen: Ziet, hier is uw Immanuël! Gij zult u onbepaald aan Hem overgeven. Hem ontvangen met de armen des geloofs en der liefde, en zeggen: Mijn ogen hebben de zaligheid Gods gezien! Vergetend al uw moeite en verdriet, u verheugend met een onuitsprekelijke vreugde.

*Zalig moet men noemen
Die hun Maker roemen
Als hun HEER' en God,
't Volk, door Hem tevoren
Gunstig uitverkoren
Tot Zijn erfen lot.*

(Psalm 33 vers 6)

(wordt vervolgd)

Genemuiden,

ds. C. Hogchem

BOEKENNIEUWS

Ds. J. Mijnders, "De Roos van Saron" (tien preken over het Hooglied); uitg. Den Hertog, Houten, 2010; geb.; 182 blz.; prijs € 15,90.

Er zijn in de kring van de gemeenten verschillende emerituspredikanten, die in hun levensavond nog van rustdag tot rustdag mogen voorgaan in onze vakante gemeenten. Het is een bijzonder voorrecht in de avond van het leven nog als dienaar des Woords de boodschap te mogen brengen. Ook ds. J. Mijnders mag tot die emerituspredikanten behoren. Hoewel hij 89 jaar is, mag hij nog groen en fris zijn om de deugden des Heeren te vermelden.

Hij mocht dit jaar zijn veertigjarig ambtsjubileum gedenken. Op 28 augustus mocht hij in de gemeente van Veenendaal, die hij van 1979 tot 1991 diende en waaraan hij zich nog altijd verbonden weet, een herdenkingsdienst houden in aanwezigheid van vele medebroeders, ambtsdragers en belangstellenden. De tekst in die dienst was 1 Korinthe 15:10a, waar Paulus schrijft: 'Doch door de ge-

nade Gods ben ik, dat ik ben'. Deze tekstkeuze geeft aan hoe het leeft in het hart van ds. Mijnders. De Heere alleen komt de eer toe. Dat was de teneur van de prediking. Na afloop van de dienst werd hem een prekenbundel aangeboden, met tien preken, die hij gehouden heeft over het Hooglied. De titel, die aan deze bundel is gegeven luidt: *De Roos van Saron*.

Van harte mag ik u deze prekenbundel aanbevelen. Als u de preken leest is het alsof u ds. Mijnders hoort spreken. In de preken over het Hooglied wordt de mens door hem totaal afgebroken. Van de mens weet hij niets goeds te zeggen. Maar tegen die zwarte achtergrond van onze verlorenheid schittert in de preken de heerlijkheid en rijkdom van Christus. Als u hier leest hoe hij Christus verkondigt in het midden van de gemeente, dan merkt u, dat daarin de liefde van zijn hart ligt. Daarbij leest u in deze preken hoe de Heilige Geest in zondarsharten voor die Christus plaatsmaakt. In zijn preek over Hooglied 2:1a, waarin de Brudegom zegt: 'Ik ben de Roos van Saron', zegt ds. Mijnders het volgende: 'God geve, jong

en oud, dat het oog geopend wordt voor die Roos van Saron. Daar komt ge, hebben we gezegd, nooit op uitgekeken. O, wat zou het een voorrecht zijn wanneer dat uw deel mocht zijn in het leven ... Volk, moet ge uzelf voortdurend aanklagen vanwege uw dorheid, vanwege uw dodigheid? O, dan geve God u genadig te verstaan dat die Roos altijd leeft u ten goede. Moet ge uzelf gedurig aanklagen vanwege uw liefdeloosheid? Deze Roos van Saron, Hij is de Liefelijke Zelf. Moet ge u gedurig aanklagen vanwege de vuilheid van uw zonden? Deze Roos van Saron is geheel schoon, Hij is zonder

enig gebrek. Hij zal zorg dragen voor uw eeuwig heil'.

De preken zijn heel geschikt om in leesdiensten gebruikt te worden, maar ook voor persoonlijk gebruik. Ik sluit me van harte aan bij het slot van het Woord vooraf, waarin ds. Mijnders schrijft: 'Wat zou het onuitsprekelijk groot zijn als persoonlijk de betekenis van de Roos van Saron verstaan mag worden, als in de praktijk ervaren mag worden welke liefdegeur Hij in het leven van een zwarte bruid verspreidt'.

Zeist,

ds. J.J. van Ekeveld

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

AANGENOMEN

Naar Ermelo: ds. P. Melis te Veen.

BEROEPEN

Te Apeldoorn: ds. P. van Ruitenburg

te Chilliwick (Canada);

Te Beekbergen:

ds. C. Sonneveld te Lethbridge (Canada).

BEDANKT

Voor Leiderdorp:

ds. D.W. Tuinier te Aagtekerke;

Voor Oostkapelle: ds. P. van Ruitenburg

te Chilliwick (Canada);

Voor Oudemirdum:

ds. D. de Wit te Rijssen-West;

Voor Ridderkerk-Slikkerveer:

ds. M. Joosse te Hendrik Ido Ambacht;

Voor Rotterdam-IJsselmonde:

ds. P. Melis te Veen;

Voor Wolphaartsdijk:

ds. G.J.N. Moens te Meliskerke.

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2010

* Pag. 112, **gemeente AALBURG.**

Scriba is nu: N. van Rijswijk,

Kortestraat 25, 4261 AA Wijk en Aalburg,

tel. 0416-69 26 14,

e-mail: nvanrijswijk@vanrijswijkadvies.nl

* Pag. 185, **gemeente GOES.**

Scriba is nu: G. Geijtenbeek,

Dillenburglaan 4, 4461 TL Goes,

tel. 0113-27 00 70.

en 18.00 uur ds. Schipper; Boskoop 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 16.30 uur ds. Driessen; Den Helder 17.00 uur ds. Heijkamp; Deventer 18.30 uur ds. Kattenberg; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 15.00 uur ds. De Wit (bev. ambtsdr.); Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 19.00 uur ds. Van Ekeveld; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Enter 15.00 uur ds. Schreuder; Ermelo 9.30 en 15.30 uur ds. Hogchem; Goes 9.00 en 15.00 uur ds. Meeuse; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 10.00 en 16.00 uur stud. Baaijens; Hoofddorp 9.30 en 16.00 uur ds. Boogaard; Hoogeveen 19.00 uur ds. Schot; Hoogvliet 19.00 uur ds. P. Mulder; Kampen 9.30 en 15.00 uur stud. Visser; Kapelle-Biezelinge 11.30 en 18.00 uur ds. Baan; Klaaswaal 9.30 uur ds. Van Aalst en 18.00 uur ds. Terlouw; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Kortgene 18.30 uur ds. Moens; Krabbendijke 9.30 uur ds. Golverdingen (bev. ambtsdr.) en 18.00 uur ds. Tanis; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 10.00 uur ds. Van Gelder; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg en 19.00 uur stud. Baaijens; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 19.00 uur stud. Visser; Meliskerke 9.30 (bev. ambtsdr.) en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur (doventolk) ds. W. Harinck; Nieuw Beijerland 9.30 en 16.00 uur ds. Gunst; Nieuwdorp 9.30 uur ds. Tanis en 18.30 uur ds. C. Harinck; Nieuwer ter Aa 19.15 uur ds. Van der Net; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Vermeij; Nijkerk 14.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 (bev. ambtsdr.) en 15.00 uur ds. Schot; Oostburg 15.00 uur ds. Tuinier; Oosterland 14.30 uur ds. Bakker; Oostkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Melis; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. J. Karels; Poortugaal 14.30 uur ds. Brugge; Rheden 16.00 uur ds. Melis; Ridderkerk 9.30 (bev. ambtsdr.) en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. Mijnders en 16.00 uur ds. B. van der Heiden; Rijssen-Noord 9.30, 14.30

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 2 JANUARI 2011

Aagtekerke 9.30 uur (bev. ambtsdr.) ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Karens; Aalburg 18.00 uur stud. Huijser; Aalst 19.00 uur ds. L. Blok; Alblasserdam 9.30 uur (bev. ambtsdr.) ds. B. van der Heiden, 17.00 uur ds. J. Mijnders; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur (bev. ambtsdr.) ds. Kleppe en 18.00 uur ds.

Verschuure; Arnhem 16.15 uur ds. Kattenberg; Barendrecht 10.00 uur (bev. ambtsdr.) ds. Terlouw en 16.30 uur ds. Van Aalst; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Beens; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Van Dieren; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Joosse; Bodgraven 10.00 uur ds. Van Ekeveld en 15.30 uur ds. Labee; Borssele 9.30, 14.00

en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 (bev. ambtsdr.) en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 (bev. ambtsdr.) en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 18.30 uur ds. Golverdingen; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.D.) en 16.00 uur (bev. ambtsdr.) ds. Clements; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Scheveningen 10.00 uur (bev. ambtsdr.) ds. Paul en 15.30 uur ds. W. Harinck; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.15 uur ds. Pater en 19.00 uur ds. Van Gelder; Soest 19.00 uur ds. Visscher; Spijkenisse 15.30 uur ds. Terlouw; Sprang-Capelle 9.30 en 15.00 uur stud. Huijser; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. De Heer; Terneuzen 15.30 uur ds. Baan; Terwolde-De Vecht 9.30 (bev. ambtsdr.) en 14.30 uur (H.D.) ds. Boeder; Tholen 14.30 uur ds. Maljaars; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. De Waard; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Verweij; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 9.30 en 14.00 uur ds. Karens en 18.30 uur ds. Tuinier; Wierden 17.00 uur ds. Boeder; Woerden 10.00 uur ds. Driessen en 15.30 uur ds. De Heer; Yerseke 9.30 (bev. ambtsdr.) en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Pater; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 4 JANUARI 2011

Dirksland 19.30 uur ds. Schipper; Kortgene 19.30 uur ds. Hakvoort; Nijkerk 19.30 uur ds. Schreuder; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Mondria.

■ WOENSDAG 5 JANUARI 2011

Aalburg 19.30 uur ds. Baan; Hoofddorp 19.45 uur ds. Van der Net; Hoogeveen 19.30 uur ds. Van Manen; Hoogvliet 19.45 uur ds. Schipper; Nunspeet 19.30 uur ds. Schot; Ooltgensplaat 19.30 uur (H.D.) ds. Bakker; Poederoyen 19.30 uur ds. Mondria; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Van Eckveld; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Verweij; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Verschuure; Soest 19.30 uur ds. De Leeuw; Spijkenisse 19.45 uur ds. Vermeij; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder.

■ DONDERDAG 6 JANUARI 2011

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Hakvoort; Rhenen 19.30 uur ds. Schot; Rilland-Bath 19.30 uur ds. P. Mulder.

■ VRIJDAG 7 JANUARI 2011

Den Helder 19.15 uur ds. Bredeweg.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman;

Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Langs deze weg willen wij familie, vrienden, (em) predikanten, studenten, predikantsweduwen, kerkeraden 's Heeren onmisbare Zegen toewensen voor 2011.

Fam. C.L. Hage-Baaij
lage Valkseweg 81
6733 GB Wekerom

Wij willen familie, vrienden, bekenden, predikanten en studenten, allen hartelijk danken voor de vele goede wensen en u wederkerig Gods onmisbare zegen toewensen voor de kerstdagen en het jaar 2011.

Terwolde- De Vecht,
Fam. ds. K. Boeder

Wij wensen predikanten, kerkenraden, evangelisten, curatorium, docenten en studenten, predikantsweduwen en alle gemeentelieden van harte Gods zegen toe voor het jaar 2011

Fam. ds. J. van Rijswijk
's-Gravenzande

Langs deze weg wil ik familie, vrienden en bekenden een voorspoedig nieuwjaar toewensen.

's-Gravenpolder
J. Boone-Slabbekoorn

Hartelijk dank voor alle goede wensen die we van u mochten ontvangen. Wederkering wensen we de broeders predikanten en studenten, predikantsweduwen, studenten, familie, vrienden en bekenden Gods onmisbare zegen toe voor het jaar 2011.

M. Golverdingen vdm
T.H.M. Golverdingen-van der Heiden
Havenstraat 1
4414 AX Waarde

Vakantie op de Veluwe?
www.rusteenweinig.nl

dienstbaar in vertrouwen

*ongeacht uw verzekering
verzorgen wij begrafenissen in Rijssen en omstreken*

G.J. Kreijkes

G. Pluimers

Piet Heinstraat 26
7461 EZ Rijssen

De Steege 1
7462 VA Rijssen

Tel. 06-51911174
Tel. 0548-520159

Tel. 06-15683351
Tel. 0548-515946

www.gertjankreijkes.nl

LUNTEREN, te huur voor tijdelijk,
een nette woning vanaf 1 maart
2011 Tel. 0318 - 461624

VOORDEELBOEKEN!!!

'Zoetigheid uit de sterke', 23 Bijbellezingen over het leven van Simson.
Door ds. A. Bac

Nu voor slechts **€ 10,-**

Christen zijn in kerk en wereld, gesprekken met bevindelijk-gereformeerde predikanten 1 O.a. ds. A.A. Egas, ds. Tj. de Jong, ds. M. van Kooten, ds. A.Kort, ds. F. Mallan, ds. J. Veenendaal en ds. W. Visscher.

Tussen God en mens, gesprekken met bevindelijk-gereformeerde predikanten 2 O.a. ds. D.J. Budding, ds. W. Harinck, ds. W.J. Karels, ds. M.J. Kater, ds. F. Mulder, ds. W. Pieters en dr. W. van Vlastuin.

Beide boeken samen voor slechts € 15,-

Te bestellen bij Adriaan van Belzen: 0342-421031 of belzen@filternet.nl
Prijzen excl. verzendkosten.

Vakantie in de **BETUWE**:
rust, ruimte en gezelligheid
bij minicamping de **VIJVERHOF**
in **OMMEREN**.

Kindvr., caravanverhuur en vakan-
tiewoning tot 10 pers.

Voor info: fam. vd Kieft:
0344 601973/0621611610
www.vijverhof-ommeren.nl

De hemelse voorbede van Jezus voor Israël

8 preken

Ds. J.W. Verweij

€9.95 ex. verzendkosten

Geschikt voor in de leesdienst
en voor eigen gebruik!!

Grote letter!

Te bestellen bij:

P.L. Slabbekoorn

0113-571407

Emailadres:

slabbekoornvdberge@kliksafe.nl

In- en verkoop van **Theologische-**
en aanverwante boeken
www.boekhandeldersprille.nl

Boekhandel en Antiquariaat Versprille

Noordweg 9a, Krabbendijke,
Tel.: 0113-502004

Maandag gesloten

Ameland -Terschelling - Bakkeveen
(fries/dr wouden) 2011
chalets en stacars - huur niet duur!
info 0512-516096
kijk op www.vdsluisvakanties.nl

Aangeboden weinig gebruikte
Bijbelverklaring
Johannes Calvijn (alle 36 delen)
Prijz € 650,- veerust@kliksafe.nl

Mogen we even bij u binnenkomen?

Houdt u deze maand nog iets over?

6 evangelisatieposten:

- > Samenkomsten
- > Kinderclubs
- > Jongerenwerk
- > Bijbelcursus
- > Spreekuur
- > Bijbels
- > Foldermateriaal
- > Vrijwilligers
- > Onderhoud
- > Enz.

**JA, ik heb hier iets voor over en
steun het evangelisatiewerk met:**

Naam: dhr./mevr.	☐ 10 euro
.....	☐ 15 euro
Adres:	☐ 25 euro
.....	☐ 50 euro
PC:	☐ 100 euro
Plaats:	☐ euro
Bank-/Girorekening:	

Handtekening:

Ik ga akkoord met de voorwaarde dat
het aangekruiste bedrag eenmalig van
mijn rekening wordt afgeschreven. Ik
behoud het recht om het afgeschreven
bedrag binnen 30 dagen terug te vor-
deren via de bank.

Aanbellen gaat niet. Daarvoor woont onze achterban té ver-
spreid door het land. Mag het even zo? We willen u vragen
of u, na uw uitgaven in deze maand, nog iets over heeft voor
het landelijke evangelisatiewerk. Om ook in 2011 mensen
met Gods Woord te bereiken die in de duisternis leven.
Wat heeft u deze maand daarvoor over?

Knip de advertentie uit en stuur deze
in een gesloten envelop zonder
postzegel naar: Deputaatschap
Evangelisatie, Antw.nummer 2499,
3440 WB Woerden.

Direct overmaken kan ook op
rekeningnr. **3624.26.457** o.v.v.
eindejaarsgift 2010. Hartelijk dank!

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

DS. C.A. VAN DIEREN
SERIE:

DE TABERNAKELDIENST VERKLAARD

Rondom de tabernakel wijst alles op Gods recht, dat om voldoening vraagt. Het wijst ook op genade, door Christus aangebracht. Wat hier ceremonieel wordt geleerd, loopt als een rode draad door de gehele Schrift. Het zijn leerzame lessen uit Gods verheven heiligdom. In het zevende en laatste deel in deze serie gaat het over de feesten in Israël: het feest van de sabbat, van de nieuwe maan, van het pascha, van pinksteren, van de loofhutten, van de verzoendag en het feest des geklanks.
Geb. ca 117 blz. per deel

Zeven preken per deel

PER DEEL 12,50

Uitgeverij Boekhandel

GK Gebr. Koster
Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86
www.gebrkoster.nl

KO1090

Vakantie in eigen sfeer!

Online zoeken en boeken

Christelijke parken

- betaalbare bungalows
- schitterende locaties
- eigen recreatieteams
- ref. kerkdiensten

VakanZ.nl

T (0341) 26 48 87
www.vakanz.nl

...een goed vertrekpunt

Dorst

BEGRAFENISVERZORGING

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse
Telefoon: 0166 69 74 38
Mobiel: 0610 64 28 07

Wij verzorgen alléén begrafenissen

Karel Pul begrafenisverzorging

- Dag en nacht bereikbaar voor persoonlijke zorg
- Wij verzorgen begrafenissen op de gehele Veluwe en omliggende plaatsen

Tel. 0341-562757 www.karelpul.nl
Korpersteeg 24a, 3853 LD Ermelo

Begraafnisonderneming De Kloe

Delkant 8 - 5311 CJ Gameren
Tel. 0418 - 56 21 74

*
Voor Leerdam en omstreken
J.H. van Panhuis 06 - 51 52 31 03

*
www.begraafnisondernemingdekloe.nl

SHG biedt u passende zorg

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG zorg die aansluit bij uw manier van leven. Bijbelse normen en waarden vormen daarin de basis voor uw en onze dagelijks levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg
Bel 0187-489173
b.g.g. 0342-492155
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
en van 13.00 - 15.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

Thuiszorg
Bel 0166-652605
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

SHG

DE GRATIS ZORGBROCHURE ZENDEN WIJ U GRAAG TOE

Wil je werken in de zorg?

Cedrah zoekt jou!

Wij zijn een reformatorische organisatie die professionele ouderenzorg verleent en zoeken collega's!

Voor onze locaties Uitzicht te Vlaardingen en Beth-San te Moerkapelle zoeken we:

zorghulpen, helpenden, verzorgenden, verpleegkundigen (uren in overleg)

Voor locatie Uitzicht zoeken wij een:

verpleegkundige psychiatrie (32-36 uur)

In Uitzicht behoort intern wonen tot één van de mogelijkheden!

Kijk voor een uitgebreid overzicht van al onze vacatures op de website www.cedrah.nl of neem contact op met de afdeling P&O via 010 -207 58 53 of pz@cedrah.nl.

Cedrah
WONEN • ZORG • WELZIJN

De Laatste Zorg
Begravenisverzorging
Joop van Dijk Joh. zn.

- **Geen crematies.**
- Begravenissen verzorgen wij geheel naar wens van de familie.
- Gespecialiseerd in thuisopbaring.
- Wij verzorgen begravenissen in elke plaats waar u wenst.
- Ook als u niet of elders verzekerd bent.

Burg. ten Veldestraat 22 M 06-20 36 10 34
8281 ZS Genemuiden F 038-385 87 66
E info@delaatstezorg.nl
T 038-385 42 30 I www.delaatstezorg.nl

Meer dan 1.000 soorten tegels in onze showroom!

Altijd vele aanbiedingen online!

• Professioneel advies
• Vakkundig gelegd
• Scherpe prijzen
• Wandtegels
• Vloerverwarming

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

Begravenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begravenissen in Veenendaal, Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

Van Horssen bv
BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

'n Helder geluid!

Lagarde

De geluidssystemen
van Lagarde,
helder en krachtig.

Bel (0341) 37 57 57 voor meer informatie.

Orgelcentrum HET BINNENVELD
In- en verkoop van klassieke orgels

JOHANNUS
DOMUS
UNICO
VIVACE
CONTENT

Onze showroom is geopend op afspraak.
Wim en Jenny Achterstraat
Friesesteeg 56
3911 VR Rhenen
telefoon 0317 - 61 20 10

www.orgelcentrum.nl

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20

Orgelmakerij
Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauroatie-Stem- en onderhoudswerk.

Voor het leveren en leggen van **na-
tuurstenen- en keramische vloeren.**
Alleen eerste klas kwaliteit en steeds
de laagste prijs. Tegelzettersbedrijf
J. Slingerland, 0184-611917.

Fides
praktijk voor diagnostiek en psychosociale hulpverlening

Een vertrouwd adres voor hulp aan
kinderen, jongeren en volwassenen
vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt ook bij ons terecht voor psycho-
logisch onderzoek, PGB-aanvragen,
sociale vaardigheidstrainingen en
onderzoek en begeleiding van mensen
met een verstandelijke beperking.

Bel gerust voor informatie of
aanmelding! Tel. 0342 - 41 99 77
www.fideshulpverlening.nl

Schoutenstraat 94a
3771 CL Barneveld

11-daagse samenhangreis naar Israël
in samenwerking met het Deputaatschap

D.V. 2 t/m 12 mei 2011

Reisleider Dhr. J.H. Mauritz
Organist Peter Wildeman
Dirigent Ria Kalkman

Zondagse diensten worden verzorgd
door Ds. C.J. Meeuse

Kreijkes Vakantie Idee!
Dé Reformatorische reisorganisatie! t 0548-514 188 www.kreijkes.nl

Vraag nu de brochure aan!

Dé inrichter voor Kerk, School en Kantoor

Showroom: Marconistraat 13, 4461 HH Goes
Postadres: Postbus 36, 4400 AA Yerseke
T 0113 57 29 07 F 0113 57 38 73
E info@piethoekman.nl M 06 53 15 47 11

HOEKMAN
GOES - YERSEKE

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper
010-450 66 26
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

*Voor een waardige en
stijlvolle verzorging
van begrafenissen*

met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.

Wij verzorgen alléén begrafenissen door het gehele
land en zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.
• H. de Jongh • P.H. van der Leer • D.D.E. Meliëste.

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam T (0184) 611 154
Waardenburg T (0418) 652 039
Werkendam T (0183) 701 017

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatiebureau
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

**Te koop gevraagd:
THEOLOGISCHE BOEKEN**
Antiquariaat Den Hertog
dhr. G.J. Zwoferink
Elzenkade 6, 3992 AC Houten,
Tel. 030-6346681

**Reformatorische
Psychologenpraktijk
Nederland**

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste **hulp** aan
kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autistisch Spectrum Stoornis

Tevens bieden wij hulp bij PGB aanvragen
en verlengen.

Voor meer informatie of aanmelding:
010 - 483 64 08

Vestigingslocatie: Alblasserdam

info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

**PSYCHOLOGENPRAKTIJK
BROUWER**

hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg 11

BARNEVELD
Wilhelminastraat 14

METEREN (GELDERMALSEN)
Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding:
0180 - 42 69 55
of kijk op www.psychbrouwer.nl

Voor een zorgzame begeleiding

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Persoonlijke zorg
voor uw begrafenis

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

*Wij verzorgen alleen begrafenissen
Dag en nacht bereikbaar – overal te ontbieden*

De Saambinder
**Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten**

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

**Bijdragen van medewerkers en boeken
ter recensie aan:**

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten aan:**

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:**

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag vóór** de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

**Correspondentieadres
Noord-Amerika:**

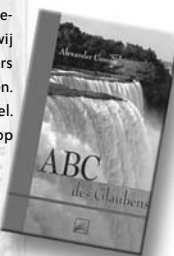
Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

*De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelij-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.*

DUITSLAND... IS EEN RIJK, WESTERS LAND.

Maar geestelijk zeer arm. Gods Woord wordt eenzijdig verkondigd. De waarheid wordt geweld aangedaan. Met uw bijdrage kunnen wij Hollandse en puriteinse oudvaders weer onder de aandacht brengen. Voor info: www.svvhd.org of bel. Help ons helpen met een gift op onderstaand rekeningnummer.

T 0416 - 691788
svvhd@kliksafe.nl
Gift: 548.98.79.20

STICHTING ORIENTAAL VAN
HEIDELBERG & DORDRECHT

Boekhandel en Antiquariaat De Roo

Ruim assortiment nieuwe en 2^e hands boeken: Theologie (prekenboeken, levensbeschrijvingen, Bijbelcommentaren), Bijbels (sv), kinderboeken en leesboeken. Ook voor uw cd's en kaarten

www.derooboeken.nl

Van Meelstraat 12 3331 KR Zwijndrecht

078-6124081

Tevens inkoop/taxatie

maandag gesloten gratis parkeren

Zorg dichtbij

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:
• Huishoudelijke verzorging
• Persoonlijke verzorging
• Verpleging
• Psychosociale zorg
Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken. Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling. Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

**WWW.MULDERMUZIEK
INSTRUMENTEN.NL**

Zorg...
Respect...
Aandacht...
Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Begrafenisverzorging
Poppe

Tel. 0118-616012 of 0113-342304

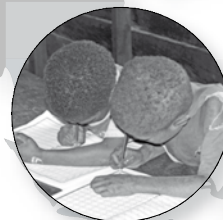
Handen van de kerk wereldwijd

Dominicaanse Republiek
Gezondheidszorg

Darfur
Noodhulp

Papua
Alfabetisering

Peru
Aandacht en liefde
voor straatkinderen

Zuid-Afrika
Strijd tegen HIV / Aids

Help mee!

- Steun ons werk met een gift
- Nodig ons uit voor een gemeentevond of op vereniging

HANDEN VAN DE KERK
Bijzondere Noden

GIRO 307447 Woerden

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN
Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden • T 0348 48 99 10 • E bijzonderenoden@cbgg.nl • I www.bijzonderenoden.nl